

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXV. letnik.

V Ljubljani, februar 1908.

II. zvezek.

Praznik darovanja Gospodovega. (Svečnica.)

1. Marija luč v noči greha in v noči smrti.

Moje oči so videle tvoje zveličanje,
luč v razsvetljenje. Luk, 2, 32.

Današnji praznik obhajamo dvojno skrivnost: očiščevanje Marije Device in darovanje Jezusovo. Marija je ta dan dete Jezusa prvič prinesla v tempelj v Jeruzalem, da ga je darovala nebeškemu Očetu; tu ga je spoznal stari Simeon kot svojega Zveličarja, ga vzel v svoje naročje in ga imenoval „luč v razsvetljenje ljudem“. Zaraditega in v spomin na to, da je Jezus Kristus luč, ki je prišla na svet, da razsvetli vse ljudi, da je ta luč danes prvič v tempelju zasvetila in razsvetlila Simeona in Ano, — v spomin na to se blagoslovljajo danes goreče sveče in dan se imenuje tudi svečnica.

Po pravici pa smemo tudi Marijo luč imenovati. Sveta katoliška Cerkev ji daje razna imena, ki pomenijo luč; posebno lepo obrača na njo kardinal Hugo sledeče besede sv. pisma: „Bog je naredil dve luči, večjo luč, ki naj sveti po dnevu, in manjšo luč, ki naj razsvetljuje noč. Večja luč je Jezus Kristus, ki razsvetljuje dan, to je pravične, manjša luč pa je Marija, ki razsvetljuje noč, to je grešnike.“

Manjšo luč, ki je Marija, hočemo danes premišljevati. Zato pravim: Marija je luč 1. v noči greha in 2. v noči smrti. Sveta Marija, milostipolna luč, sveti nam v noči greha in v noči smrti!

I. Svetu, ki je celih štiri tisoč let živel v temi malikovalstva in greha, je novorojeno dete Jezus vzhajajoče solnce, večja luč. Marija pa je luna, ki od solнца luč dobiva in po noči razsvetljuje zemljo. Luna je nekako drugo solnce, zato zvezdoznanci opazujejo premikanje lune, ker vpliva na vse, karkoli na zemlji raste in živi. To se dá kaj lepo obračati na Marijo, ki je mati usmiljenja, in na to se nanašajo tudi vsa imena, katera ji dajo od sv. Duha razsvetljeni možje. Imenujejo je med drugim „polno luno, ki se nikoli ne zmanjša“, „mater luči“ in „našo luno v noči“.

Marija je luč v noči greha. Greh je v resnici temna noč. „Življenje grešnikovo“, pravi sv. Gregor, „kaj je družega kakor noč?“ Ko bi ostal v noči in bi ne svetila pred njim nobena luč, moral bi zaiti v peklenški prepad, v pekel. Jezus Kristus je sicer luč grešniku, in sicer večja luč, on je njemu solnce, toda on je obenem tudi sodnik, ki pravično sodi, zato se imenuje „solnce pravice“. Marija pa je manjša luč, luna grešniku, ljubezniva in „lepa kakor luna“ in se imenuje „mati usmiljenja.“ Zato pravi pobožni Rihard od sv. Lavrenca: „V grešniku se srečata pravica Sina in usmiljenje Matere; kar bi morala pravica Jezusa Kristusa obsoditi, to dobi milost po usmiljenju matere Marije. Ravno zaradi tega se Marija primerja luni; zakaj, kakor je luna med vsemi zvezdami najbliže zemlji, tako se tudi Marija med vsemi svetniki najbolj približa grešnikom, tako, da mora vsak grešnik vzdihniti: „Zaradi mene, o Marija, si ti postala mati usmiljenja.“ Kako blizu je Marija grešnikom in kako je po usmiljenju z njimi združena, nas uči lepo sv. Anzelm, ko pravi: „Grešniki spadajo k Mariji, kakor trnje k roži. Roža je med trnjem in trnje jo obdaja, čeprav je vse druge baže kakor roža; tako je tudi Marija s celim svojim srcem med grešniki po svojem usmiljenju, čeprav ona, ki je brez vsakega greha, se z grešniki niti primerjati ne more in zato vem, da je Marija bolj zaradi grešnikov, nego zaradi pravičnih postala mati božja, in da se le zaradi grešnikov imenuje mati usmiljenja.“

Gotovo je žalosten tvoj položaj, o grešnik, a vendar ni treba obupati, ako spoznaš svojo revo in obžaluješ, ako zaupaš na Marijo, in se oziraš v njo, ki je svetla luna v noči greha. Ako si morda ne upaš pogledati v solnce pravice, ki je Jezus Kristus, ker se bojiš njegove pravične kazni, ako misliš, da te on ne bo uslišal in te razsvetlil – ozri se vendar na Marijo in slušaj opomin sv. Bernarda, ki osrčuje, da kličemo na pomoč njo, ki je luč v noči greha, ki je morska zvezda, ki obseva ves svet, katere žarki

prodirajo globoko v dušo, oživljajo življenje milosti in preganjajo greha temne oblake. V to luč se oziraj, ko te nadlegujejo izkušnje, ko te premaguje jeza in napuh, ko valovi mesene poželjivosti pljuskajo ob čoln tvojega življenja. In ko zdihuješ pod težo svojih grehov, ozri se na Marijo, pokliči jo: „O Marija, prosi za me ubogega grešnika! hiti na pomoč meni ubogemu, obrni v me svoje milostljive oči in pokaži mi Jezusa, blaženi sad svojega telesa.“ Čutil boš, grešnik, moč Marijine priprošnje, ona bo razsvetlila tvoj razum, nagnila tvojo voljo k dobremu, da se boš lahko varoval hudega in storil dobro. Ona ti bo dala moč, da se boš res iz srca skesal vseh svojih grehov, da boš ostal na pravem potu in bodo tudi zate veljale besede svetega pisma: „Bili ste v temi, zdaj pa ste luč v Gospodu.“ (Efež. 5. 8.)

II. Kakor v noči greha, tako je Marija tudi luč v noči smrti. Mi vsi bomo enkrat v noči smrti, ko pride naša zadnja ura. To je res žalostna, bridka ura. Hudo je, ako je človek bolan, ako čuti, da se mu bliža smrt, da se bo treba ločiti s tega sveta od vsega, kar mu je drago in ljubo. Kako zapuščen se čuti tedaj človek, kako potrebna mu je tedaj nebeška tolažba in pomoč. Človeška narava se ustavlja smrti in si izkuša podaljšati življenje. Da, res hud in strašen je smrtni boj! Kdo bo človeku pomagal, da ta boj srečno dokonča, kdo mu bo v tej uri tolažljiva luč?

Marija mu bo ta luč. O pravičnem starčku Simeonu pravi današnji sv. evangelij, da je čakal na Odrešenika, na upanje, tolažbo Izraelovo. In to tolažbo mu je prinesla Marija, ko je položila dete Jezusa v njegove roke, in sedaj je bil pripravljen umreti, ker je videl luč sveta, Jezusa Kristusa; in rekel je: „Zdaj, o Gospod, odpusti svojega hlapca v miru, ker moje oči so videle Odrešenika.“

— To tolažbo bo Marija tudi nam naklonila, ako pridemo po krščanskem spokornem življenju na smrtno posteljo; ker prišla bo k nam s svojim božjim Sinom Jezusom, ki je prava luč, in ga bo položila ne le v naše naročje, temuč kot zakrament presv. Rešnjega Telesa v naše srce. Mi bomo še srečnejši kakor Simeon, kajti Marija sama bo razsvetlila bližajočo se noč naše smrti z lučjo sv. zakramenta. Zato govori sv. Ciril Aleks.: „Po tebi, o Marija, bo nam svetil ed'norojeni Sin božji, prava luč, ko bomo v temi in noči smrti.“ Ona nas ne bo pustila umreti, dokler ne zagledamo Maziljenca Gospodovega nele s telesnimi, temuč tudi z dušnimi očmi, dokler se ne okrepčamo s to duhovno hrano, ko bomo

mogli tudi mi zaklicati s Simeonom: „Zdaj, o Gospod, odpusti svojega hlapca v miru, ker moje oči so videle Zveličarja.“

Tako tudi smrt za nas ne bo nič strahovitega, ker zalezovanje hudičevega nam ne bo moglo škodovati. Saj noč je tisti čas, ko divje zverine zapusté svoje duple in prežé na človeka; ko pa napoči dan, poskrijejo se zopet. Tako bo tudi hudič, ako pride noč naše smrti, prilezel iz svojega bivališča in bo prežal na nas, da bi nas ujel zdaj v zadnji uri, izkušal nas bo premagati z dvomi in obupom, da bi nas zapeljal v pekel, — toda tudi on ne bo mogel strpeti pred lučjo, moral bo pobegniti pred njo, in ta luč je Marija. Ona nas bo varovala in nas rešila zalezovanja hudičevega; zakaj na njo se obračajo besede sv. pisma: „Strašna si, kakor lepo urejena četa vojaška.“ Komu je strašna? Hudiču v naši smrtni uri. Ona bo stopila v naši zadnji uri kakor močan steber med nas in med hudiča, da do nas ne bo imel moči, in lahko bomo klicalí s psalmistom: „Čeprav se že nahajam v sredi v smrtni senci, vendar se ne bojim nobene nevarnosti, ker ti, o Marija, si pri meni!“ Tega nas zagotavlja Marija sama; zakaj ona nam obljubuje po sv. Jederti: „Jaz bom vsem onim v smrtni uri prišla na pomoč in jih varovala hudobnega duha, ki so mi v življenju sveto in stanovitno služili.“ In sv. Janezu od Boga je rekla: „V smrtni uri bom pri vseh svojih služabnikih pričujoča.“

Na tem je vse ležeče, predragi v Kristusa, da mi Materi božji sveto in stanovitno služimo, tako, da moremo sami sebi reči, da res krščansko, bogoljubno živimo. Ako smo po grešnem svojem življenju že delali pokoro in iz celega srca obžalovali vse svoje grehe, ako smo že začeli pobožno živeti in goreče Bogu služiti, ako radi zaupno kličemo Marijo na pomoč in smo si jo izbrali za svojo mater — potem bodimo zagotovljeni, da nam bo Marija prav gotovo pomagala, da bo tudi nad nami izpolnila svojo obljubo in stala ob naši strani v naši smrtni uri, odganjala od nas napade hudobnega duha, da nam bo prava luč tedaj, ko se stemni pred našimi očmi, in da nas pripelje srečno k pravi, večni luči, ki je Jezus Kristus. Amen.

A. V.

2. Marija ob naši smrti.

Zdaj Gospod, spustiš svojega hlapca
po svoji besedi v miru. Luk. 2, 29.

Pač srečen je bil starček Simeon, ki se ni bal smrti, ampak je zaupajoč v svojega Odrešenika zaklical: „Zdaj Gospod, spustiš... O, da bi se mogli tudi mi tako pripraviti na smrt in imeti tako zaupanje v Zveličarja, kajti smrtna ura je odločilna. Smrt nam odpre večnost, odloči celo večnost. In ta smrt je strašna za telo in dušo ter nevarna zaradi izkušnjav hudega duha in naše lastne slabosti. Katoliška Cerkev nam kaže vsak dan mogočno pomočnico, ki nam izprosi potrebnih milosti za srečno zadnjo uro. Vsi jo dobro poznate, tista je, ki jo dan za dnevom kličete: „Sveta Marija... prosi za nas grešnike, zdaj in ob naši smrtni uri!“ Tista je, ki je Simeonu podala v naročje Zveličarja, — Mati našega Odrešenika. Po pravici sveta Cerkev obrača besede božje modrosti na Marijo: „Kdor mene najde, najde življenje in prejme zveličanje od Gospoda.“ (Prig. 8, 35.) Ona nam l. lahko in rada pomaga v smrtnih težavah, II. mi takrat nujno potrebujemo njene pomoči.

I. a) Že, ko je živel na zemlji, je rada na strani stala, stregla, tolažila bolne, umirajoče. Če je stregla tri mesece teti Elizabeti, je najbrž tudi ni zapustila ob smrtni postelji. Svojemu deviškemu ženinu, sv. Jožefu je zatisnila ona umirajoče oči. Pri smrtni postelji — pod križem je stala ob strani umirajočemu Sinu božjemu in si s tem zaslužila pravico, spremljati v večnost kristjane. Kolikim je to storila gotovo v Nazaretu, Efezu! Kar je delala v življenju iz ljubezni do bližnjega, ne bo opustila sedaj, ko nas še bolj ljubi in sama pozna smrtne težave.

b) Jezus Kristus je sam hotel umirajoč blizu sebe imeti Marijo. V tem je zapustil zgled za nas. Sam je ni potreboval neobhodno — pa imeti jo je hotel. Vse drugo je pustil: sv. Jožefa, apostole, učence, obleko... Marijo je hotel imeti pri sebi. Kadar je učil, da so se mu vsi čudili, čudeže delal, da so vsi strmeli, kadar se je izpremenil, da so apostoli na obraze popadali, kadar je postavljaj presv. Rešnje Telo... ni vzel k sebi Marije; imeti pa jo je hotel pri sebi, ko je umiral viseč na sramotnem lesu med nebom in zemljo. Vse ga je zapustilo, celo Oče nebeški s svojo tolažbo — le Marije ni pustil od sebe. In česar v življenju na-

vadno ni storil, pridene ji slovesno s križa sladko ime „Sin, glej tvoja mati! — alias appellaverat eam mulier“ (Ambros. ad Eccles Vercell.) Pač za nas opomin, koga naj si želimo k mrtvaški postelji: „Pendebat in cruce filius, mater se persecutoribus offerebat“ (Ambros. de virg. cp. 7.)

c) Ta opomin je razumela katoliška Cerkev, zato vedno napeljuje kristjane, zlasti še bolne in umirajoče v posebno varstvo Marije, ki jo v molitvah za bolnike na pomoč kliče, ker je res zdravje bolnikov, pribežališče grešnikov, tolažnica žalostnih, luč umirajočim. Angelskim besedam češčenamarije pristavlja kot jedrnat sklep: sv. Marija, prosi za nas... Četrto nedeljo v oktobru obhaja (za redovnike doslej) praznik z imenom „Marija, pomočnica umirajočih“.

d) Obilo zgledov v življenju, popisanih v krščanskih listih in knjigah, nam spričuje, da je ta dobra, nebeška pomočnica tolikokrat bi rekel čudežno rešila umirajoče pred večnim pogubljenjem in pripeljala do večnega življenja ter s tem dokazala resnico besed: „Kdor mene najde...“

e) Razum nam kaže, kje naj iščemo pomoči ob smrtni uri. Pri Mariji. Saj je ona Mati božja, ki želi, da bi kristjani otroci božji postali in večno ostali; do tega nas privede le srečna smrt. — Je Mati Sodnikova, pred čigar pravično sodbo in vsevedne oči stopimo takoj in na kraju smrti; kdo nam lažje izprosi milostno sodbo, nego li mati sodnikova? — Pa je mati naša, postavljena od Jezusa v njegovi oporoki raz križa nam vsem v osebi ljubljenega učenca, sv. apostola Janeza.

Že navadna, preprosta mati pozemeljska, celo grešna mati ne zapusti otroka zlasti, kadar umira. Vse poizkusi, vse stori, vse žrtvuje, vse pretrpi, da bi otela dete smrti; nič ji ni predrago, nič pretežavno, nič prehudo, če treba, se poda sama v smrtno nevarnost, daruje svoje življenje, da bi le otroku rešila kratko telesno, dostikrat revno, nesrečno življenje. Moremo in smemo li misliti, da bi nas nebeška mati zapustila ob smrti, ko se odločuje cela večnost, srečna ali nesrečna? Ne bo nas! Zanesimo se na materino zvestobo, ki je stanovitna.

II. Marijine pomoči bomo nad vse potrebni; smrtna ura je a) odločilna, b) bridka, c) nevarna.

a) Le dvojnaso vrata v večnost, ena do veselja, kakršnega še človeško oko... uho... srce ni občutilo, druga v tako trpljenje, da je vse trpljenje sveta le senca, kakor naslikan ogenj

proti resničnemu. Oboje ostane večno, nespremenljivo. Kaj čaka mene, tebe? Ve le Bog sam, nihče drug. Pokazalo, razodelo, odločilo se bo, ko pade zavesa večnosti; ko se bodo oči nam zaprle v smrtnem spanju, spregledal bo duh v večnost. Ura, trenotek smrti odloči celo večnost. Angeli v nebesih in satani v peklu skrbno pazijo, nestrpno čakajo na našo smrtno uro, ki nas bo za vekomaj združila z angeli ali hudimi duhovi. Zato odgovarja sv. Bernard na vprašanje, kaj je smrt: „Smrt je trenotek večnosti.“ „Človek ima tisto uro pred seboj življenje in smrt, kar hoče, mu bo dano.“ (Eccli 15, 18.) Po smrti si ne more več izbirati, je podoben drevesu, na katero stran pade, obleži. Neobžalovan smrtni greh ob smrtni uri pahne dušo v pekel — vse vkup ne reši več grešnika iz brezdna ... ne papež, ne mašniki, ne angeli, ne Marija. Vsi pa vemo, da je rešen pogubljenja, kdor se vsaj ob smrtni uri skesa. Vsi se v ta namen prizadevajo: papež dovolijo poseben odpustek, duhovni so pripravljeni vsak čas s sv. zakramenti, angel varih stoji ob strani bolnika — nikar ne mislite, da bi takrat pozabila na vas Marija, ki lahko govori z Jezusom: „Ako bi tudi mati svojega deteta — jaz tebe ne bom pozabila.“ Preveč nas ljubi, preveč jo skrbi naša duša. Če jo le kolčkaj častimo, če jo le količkaj iščemo in kličemo, jo najdemo ob svoji strani, če pa najdemo njo, pravi Cerkev, smo našli večno življenje in zveličanje, ker ona nam rada pa lahko pomore, ker je usmiljena in tako rekoč s svojo priprošnjo vsemogočna. Ona še pomaga, ko drugi nihče več ne more. Sami si ne bomo mogli, ker umirajočega smrtno bolečine izdelajo, izmučijo do nezavednosti ali obupnosti ali pa nas smrt prehití na gloma. Smrt ni le odločba za vso večnost, je obenem

b) nad vse bridka, huda, mučna. Sladke smrti ni brez čudeža božjega. Smrt je pač kazen za greh. Telesne in dušne moči pešajo, pojemajo, ugašajo v boju za obstanek — telo bi še rado živelo, duša mora Bogu pokorna se ločiti: telo jo zadržuje, a samo obnemore. Celò svetniki, ki so živeli spokorno, pobožno, popolno, so imeli ob smrti hude boje, skušnjave in težave. Treba nam bo žive trdne vere, ki nam kaže še v smrti roko božjo: Marija, zgled neomahljive vere — „quia credidisti — beata“ — treba nam bo vdanosti v voljo Najvišjega: Marija je zgled: „Fiat mihi secundum verbum tuum“ — treba veliko zaupanja: „Gospod je dal. Gospod je vzel.“ Treba krotkosti, da ne pohujšamo z nejevoljo okoli stoječih: Marija govori: „Ecce

ancilla Domini“. Treba goreče ljubezni do Boga, da se umirajoči združimo ž njim v molitvi: Marija je zvesto vdana stala pod križem. Res, veliko bo treba čednosti, veliko milosti — človek in ljudje okoli njega — vsi so brez moči, lahko pa pomore ona, ki je „polna milosti“ ter nas združi Bogu, ko nas bo satan na vse načine trgal od Boga, kajti smrtna ura bo za nas.

c) nevarna zaradi izkušnjav, predstav, domišljije, pa tudi zaradi vzbujajoče se vesti, če je tudi leta in leta počivala kakor bi spala, in mrtvaška sveča nam posveti marsikaj, česar z zdravimi očmi videti nismo hoteli. Če nas hudi duh takrat dobi, ima nas za celo večnost; zmaguje nad nami in Jezusom, češ, „nisem trpel ne umrl za to dušo — kakor ti in vendar je moja, kazal, nastavl sem ji le vado, užitek greha, in vjela se je — moja je, zastonj je tvoje odrešenje.“ Hudi duh je spreten fotograf: ob smrti povekšuje, kar je v življenju zmanjševal (greh) — ter zmanjšuje, kar je prej precenjeval (zatajevanje, dobra dela); on očita (opuščanja), kar je prej iz- in zagovarjal, spravlja v obup, kogar je prej napihoval (Kajn-Judež), ne umakne se za kar bodi. Ustraši se, zbeži pred ono, ki mu je strla glavo od začetka, ki mu nikoli ni bila v oblasti — Marija pozna to svojo moč, jo vporablja, če umirajoči le zaupa na njo.

Kako si Marijino — tako potrebno — pomoč ob smrtni uri zadobiti? Kako Marijo in ž njo zveličanje najti, naj vam pokažejo dejanski zgledi.

Misijonar Franklin je s presv. Rešnjim Telesom daleč v pragozdu pač ne slučajno našel umirajočo ženo ter jo prevedel: molila je bila vsak dan rožni venec za srečno zadnjo uro. Škof Talleyrand je odpadel, čez 50 let pa se skesal ter preklical, kar je krivega učil in pisal — nosil je medtem časom škapulir. Sv. Alfonz M. Ligvorij je imel v smrtnem boju silne izkušnje in težave: pomirila ga je šele podobica Marijina z napisom: „Spes nostra salve“.

Starček, ki je nosil zamolčan greh nad 40 let na vesti, se je skesano, odkrito znebil bremena pri misijonu, ob katerem je sprejel svetinjo Marijino.

Dr. Hugo Lämmer, profesor protestantskega bogoslovja v Braunsbergu, je vstopil v katoliško Cerkev potem, ko je par mesecev vsak dan lepo molil „Češ čena Marija“.

Število zgledov si pomnoži, kdor kaj prida bere. Sredstva so preprosta; vsakomur jih ponuja sv. Cerkev v skrbi za srečno

zadnjo uro; vsakomur so pristopna, poceni so, le segajte pridno po njih: angelsko češčenje, rožnivenec, svetinjica, škapulir...

Vsakogar izmed vas čaka smrtna ura. Sedaj se je še ne bojite. Kadar pride, bo druga; iskali boste pomoči in tolažbe. Sami boste oslabei; ljudje vam ne bodo veliko pomagali. Treba bo višje, nadčloveške pomoči; najdete jo pri Mariji. „Kdor mene najde...“ Preskrbite, zagotovite si to pomoč, izgovorite si pri Mariji njeno milost že v zdravih dneh. „Sv. Marija, mati božja, prosi za nas grešnike zdaj in ob naši smrtni uri.“

„In ob smrti raj odprti
srečno nam doseči daj,
kjer veseli hvalo peli
Tebi bomo vekomaj!“ Amen.

Irenaeus.

Peta nedelja po sv. treh kraljih.

O lepem in grešnem petju.

S hvalnimi in duhovnimi pesmami
pojte Bogu veseli v svojih srcih.

Kološ. 3. 16.

Vsakemu je gotovo znano, kaj pomeni prilika v današnjem sv. evangeliju. Sejalec je vsejal dobro seme na svojo njivo; toda, ko je spal, je prišel sovražnik in po njivi zatrosil plevel. Oboje je zrastlo; a plevel je rasel še bolj bujno nego dobro zelišče in je hotel celo pravo rastlino zamoriti.

Dobro pšenično seme je božja beseda, ki se vsaja človeku v srce, in ako jo človek ohrani, obrodi stoteren sad. Plevel ali ljuljka pa so oni nauki, katere hudobni duh seje v človeško srce, da s tem zamori vse sadove, kateri bi iz božje besede prirasili.

Hudobni duh pa na različne načine izkuša to pokonč ti, kar božja beseda v človeškem srcu dobrega stori. Kako resničen in potreben je opomin sv. apostola Petra: „Bratje, bodite trezni in čujte, ker hudobni duh, naš zoprnik, hodi okoli kakor rjoveč lev in išče koga bi požrl!“ Ta skupni sovražnik nas vseh nikoli ne miruje, vedno je na nogah, vedno dela zase, da bi jih čim več zapeljal v nesrečo, vjel v svoje zapeljive zanjke. Zapeljal je že prvega človeka Adama, zapeljal je Kajna, zapeljal jih je že neštevilno v časno in večno pogubo. Največ jih dobi po slabih tovarišijah, kjer široko razpne svoje zanjke; kdor zahaja v take

zapeljive družbe, ta se gotovo v zanjke vjame. V takih družbah se ne sliši nič lepega, nič svetega, nič vspodbudnega, sliši pa se le grdo, pregrešno govorjenje, nespodobno, pohujšljivo prepevanje. Koliko hudega se zgodi že samo s prepevanjem nespodobnih pesmi! Sv. Pavel pravi v današnjem listu: „Učite in opominjajte se med seboj s psalmi, s hvalnimi in duhovnimi pesmami pojte Bogu veseli v svojih srcih!“ Torej z duhovnimi pesmami moramo Boga častiti in hvaliti, moramo drug drugega učiti in se opominjevati k dobremu. Sv. Pavel je vedel, kako prijetno je Bogu prepevanje bogoljubnih, svetih pesmi, vedel je gotovo iz lastne izkušnje, kako bogoljubno petje povzdiguje k Bogu človeškega duha, kako blaži srce in napeljuje voljo k dobremu, kako vžga v srcu plamen prave ljubezni do Boga. Zato pravi tudi v listu do Efežanov (5, 18.): „Govorite med seboj v psalmih in hvalnih duhovnih pesmih in pojte in prepevajte Gospodu v svojih srcih!“ Sv. Pavel nas torej opominja, naj radi pojemo, a vedno povdarja; pojte take pesmi, da se bodo vaše misli in želje med petjem k Bogu obračale! S tem torej obenem prepoveduje nespodobno petje, ki človeku misli in želje ne vodi k Bogu, temuč v greh. Ljudje kaj radi pojo, a velikokrat pojo pregrešne pohujšljive pesmi, duhovnih pesmi pa se sramujejo ali se z njimi celo norčujejo. Zato bom vam danes pokazal: 1. Kako dobro in koristno je duhovno petje in 2. kako pregrešno in škodljivo je nelepo, pohujšljivo petje.

Pregovor pravi: „Česar je polno srce, to rado iz ust gre.“ Kar človek v svojem srcu občuti, na primer ljubezen, hvaležnost, spoštovanje, itd. to tudi na vnanje pokaže z besedo ali na kak drug način. Kadar pa so občutki dušni prav močni, tedaj se tudi z večjo silo izlijo iz srca. Ako je na primer človek hudo žalosten, posili ga jok in srce se mu nekako olajša. V veselju in zadovoljnosti človek rad prepeva in s tem pokaže to, kar mu srce občuti. Kralj David, ves vnet ljubezni do Boga, je zložil veliko sv. pesem, katere psalme imenujemo. Vse, kar je občutilo njegovo srce, razlil in zapisal je v pesmi. Ljubezen do Boga, žalost nad grehi, hvaležnost za prejete dobrote, prošnje v raznih dušnih stiskah, vse to je razlil v te psalme, ki so v resnici najlepše pesmi stare zaveze. V mnogih psalmih on sam opominja k petju; tako pravi med drugim: „Z veseljem služite Gospodu, z veseljem petjem pridite predenj... Pridite s hvalo skozi njegova vrata, s pesmami v nje-

gove dvore ... Pojte mu umevno z veseljem in s povzdignjenim glasom! (Ps. 32. 2—3.) In v zadnjem psalmu našteva razne načine, kako naj se Bogu čast skazuje: „Pojte Gospodu novo pesem, njegova hvala je v zboru svetih ... Hvalite ga z glasom trobente, hvalite ga s psalterijem in citrami. Hvalite ga z bobnom in harpo, hvalite ga s strunami in orgljami. Hvalite ga z lepo donečimi cimbalami, hvalite ga s cimbalami veselja, vsak duh naj hvali Gospoda!“

Pri judovski službi božji so se te Davidove pesmi prepevale ter z muziko na harpe, citre, bobne in cimbale spremljevale. Sv. pismo nam pripoveduje o mnogih sv. možeh in ženah v stari zavezi, ki so v času posebnega veselja peli Bogu čast in hvalo. Prerok Mozes in njegova sestra Miriam sta zapela silno lepo pesem, ko so bili Judje rešeni iz egiptovske sužnjosti. Marija je zapela prekrasno pesem, ko je obiskala teto Elizabeto: „Moja duša poveljuje Gospoda in moj duh se veseli v Bogu mojem Zveličarju ... Caharija je zapel, ko je bil rojen sv. Janez Krstnik in se je njemu jezik razvezal: „Češčen bodi Gospod Izraelov Bog, ki je odrešil svoje ljudstvo.“ Prerok Jeremija je pel silno tožne pesmi na razvalinah Jeruzalemskega mesta, katere se še sedaj prepevajo v naših cerkvah veliki teden. — Sv. pismo pravi, da je celo Jezus pel s svojimi učenci po zadnji večerji, preden se je ločil od njih. Kakor nam spričuje sv. Janez v skrivnem razodenju, razlega se v nebesih lepo petje, ker vsi angelski zbori s svetniki vred pojo: „Svet, svet, svet si Gospod, Bog vojskinih trum!“

Iz vsega tega se lahko spozna, da je petje Bogu zelo prijetno, marsikdaj celo bolj nego molitev. Marsikdaj je človek tako pust in duševno suh, da ne more niti očenaša prav pobožno zmoliti, ako pa zapoje s premislekom kako pesem Mariji ali sv. Rešnjemu Telesu ali kakemu svetniku v čast, naenkrat se mu naseli v srce prava pobožnost in gorečnost. Zato je sveta Cerkev že v prvih časih tudi petje v službo božjo vpeljala. Že stari Tertulijan pripoveduje, da so kristjani pred dnevom v ranem jutru se zbirali v cerkvi in hvalne pesmi prepevali. — Sv. Bazilij piše, da je bila na Jutrovem navada, da je pri službi božji prepevala vsa cerkev, to je vse ljudstvo, mladi in stari. Do VII. stoletja je bila navada, da so verni kristjani med službo božjo prepevali v dveh oddelkih, kakor ob nekaterih praznikih še sedaj duhovni v cerkvi pojo. Pozneje so peli le pevci na koru in verne kristjane k pobožnosti napeljevali.

Petje v cerkvi ima kaj lep pomen. S tem kažemo, da Gospodov jarem je res sladak in njegovo breme lahko, da božjih zapovedi ne izpolnujemo le iz strahu pred kaznijo, temuč iz prave ljubezni do Boga. Zato pravi kralj David: „Tvoje postave so moje petje na poti mojega potovanja.“ Sveto petje prežene iz srca žalost in grenkost ter ga potolaži in razveseli. Sveto petje povzdigne našega duha tako, da se kakor na perotih dvigne proti nebesom. Gotovo je že vsakdo izmed nas občutil, kako gine in prešine srce lepo petje. Sv. Avguštin pripoveduje, da mu je marsikdaj lepo petje ljudstva solze v oči privabilo. Oh kako lepo je, ako poje cela cerkev pri litanijah in odgovarja s pevci vred!

Zato vam pravim s prerokom Davidom: „Z veseljem služite Gospodu; z veselim petjem pridite predenj, pojte mu hvalo, pojte mu z veselim in povzdignjenim glasom!“ Lep dar božji je lep, čist glas; naj ga tisti, ki ga ima, obrača v slavo božjo. Prepeva naj slavo in hvalo ljubemu Bogu, blaženi materi Mariji in vsem svetnikom, in sicer ne le v cerkvi, temuč tudi doma, ali na polju, ali na travniku, ali kjerkoli si bodi pri delu. Sv. Hieronim pripoveduje, da so v njegovem času psalme in druge duhovne pesmi prepevali tudi na polju. Bogu je hvalno pesem pel vinogradnik v vinogradu, kmet za plugom na njivi, ženjice s srpom v roki in kosci s koso. Kako lepo bi bilo, ako bi tudi sedaj kristjani radi prepevali v čast Bogu pri vseh svojih delih, pred delom in po delu, zjutraj pred solničnim vzhodom, zvečer z dela domov gredé v zahvalo za prejete dobröte. Tako petje poživlja človeškega duha, razvesetljuje srce, preganja skrbi in izkušnjave, sploh pripravlja človeku srečo in zadovoljnost. Zato vam pravim; kdor ima pevski glas, Boga naj zahvali zanj in rabi naj ga v čast Bogu in zveličanje svoje duše.

Kdor torej more, prepeva naj v slavo božjo in v korist svoje duše, nikakor pa ne v žaljenje božje in v pogubljenje svoje. Oh kristjani, ko bi vam mogel jaz zadosti dopovedati, kako pregrešno je nespodobno, pohujšljivo petjel. Kakor je lepo petje sam Bog učil, tako je grdo petje učil in še uči hudobni duh sam, vedoč, koliko s tem doseže. Kakor lepo petje dviga človeško srce k Bogu, vzbuja v njem svete misli in želje in bližnjemu daje dober zgled, tako grdo petje človeško srce odvräča od Boga, vzbuja v njem pregrešne misli in želje in strasti, in pohujšuje bližnjega. Kakor ima lepo petje veliko moč do srca, tako ima tudi petje veliko oblast do njega.

Koliko je takih pohujšljivih, pregrešnih pesmi. Na vnanje se zde tako nedolžne, prijetne in ljubeznive, zlasti ako imajo še mamljive napeve, toda to so navidez lepe cvetice, ki v sebi nosijo strup, te so podobne čebelam obleženim z medom, ki pa pičijo z želom, ako se jih človek loti. — In vendar, kolikokrat se slišijo take pesmi v vsakovrstnih družbah med mladino, celo med malimi otroki, ki komaj znajo „očenaš“, in med starimi, ki z eno nogo skoro v grobu že stojе. In vendar jih ni sram pevati take kvante, ki vsakemu poštenemu človeku morajo vso kri v glavo spraviti. Iz ust takih ljudi se s pesmimi vred kadi dim nečistosti, ki vse okužuje in mami daleč na okrog. Nikdo naj se ne izgovarja: Ako jaz pojem tointo pesmico, pa zraven nič hudega ne mislim. Kristjan, ako bi videl, da se pri vseh luknjah kadi iz hiše tvojega soseda, ali bi mogel reči, da v hiši ni ognja? Glej, tako je tudi s teboj! Ako prepevaš najrajše le kvantarske pesmi, ne moreš utajiti, da v tvojem srcu gori strast nečistosti in pregrešna poželjivost. Koliko hudega pohušanja se stori na ta način, koliko nedolžnih duš se tako zapelje in pogubi! Kdor prepeva take grde pesmi, tak človek je podoben tistemu, ki z gorečo bakljo hodi pod slamnato streho. Če se še tako varuje, vendar se streha vname, vse pokonča in veliko ljudi nesrečnih stori.

Koliko nedolžnih duš izgubi s tem svojo nedolžnost, najdražji svoj zaklad! In kdo je tega kriv? Oni, ki je take pesmi prepeval. Take kvante so kakor smola; kdor se jih enkrat dotakne, tak človek se jih skoro ne more več iznebiti. Dandanašnji je prišlo že tako daleč, da kjer je le mala peščica ljudi skupaj, mislijo, da morejo kako tako klafarsko pesem zakrožiti.

Pri vsem tem pa, da je tako petje pregrešno, pa marsikdo tega niti nima za greh, temuč le za nekako zabavo. Ne pomisli, da ravno s poslušanjem in prepevanjem takih pesmi je že tolikokrat padel v greh, ne preudari, da je s takim petjem že toliko duš pohušal.

Kristjani, iz tega lahko spoznate, da je grdo petje greh, da pa je lepo, sveto petje Bogu zelo prijetno in dopadljivo, da sveto petje je prava molitev, marsikdaj še boljši nego molitev. Kdor ima torej pevski glas od Boga, rabi naj ga tudi Bogu v čast in sebi v zveličanje, ne pa v pogubljenje. Upati sme, kdor poje čast in hvalo Bogu že na tem svetu, da se bo enkrat pridružil angelskim korom in zborom svetnikov v nebesih in ž njimi pel na veke večno slavo Bogu v nebesih. Amen. † J. Benkovič.

Prva predpepelnična nedelja.

Vinograd Gospodov.

Nebeško kraljestvo je podobno gospodarju, ki je zjutraj zgodaj šel najemat delavcev v svoj vinograd.

Mat. 20, 1.

Samo en namen, eno domovino imamo mi vsi — namreč naše nebeško kraljestvo. Tje gori hrepeni naše srce, tjekaj gori morajo hiteti vse naše želje. Dan za dnevom se glasi v katoliških cerkvah beseda božja; kaj oznanuje družega kakor božje kraljestvo. Kakor nekdanj apostoli, tako ga oznanujejo duhovniki še dandanes. Delajte pokoro, ker nebeško kraljestvo je blizu. Dannadan kliče pobožni kristjan v cerkvi: „Pridi k nam tvoje kraljestvo.“

„Gospod, kaj moram storiti, da pridem v večno življenje?“ Tako je vprašal nekdanj mladenič Jezusa. Mladenič, ki je ljubil bolj svet in njegovo bogastvo, kakor Boga in svojo dušo, je postal žalosten, ko je Jezus od njega zahteval, da naj vse, kar ima, proda, razdeli med reveže in njemu sledi, in šel je proč. To je slišal sv. Peter in navezan še nekoliko na ta svet, je vprašal Gospoda: „Glej, mi smo pa vse zapustili in smo tebi sledili, kaj nam tedaj bode?“ Kaj bomo torej zato prejeli? Da bi torej to slabost sv. Petra ozdravil, je povedal Kristus priliko o vinogradu. Tri stvari so, ki nas zlasti zanimajo: 1. vinograd, 2. delavci, 3. plačilo.

Premišljajmo te tri stvari danes in molimo k Gospodu vinograda, da si zamoremo na tem svetu nabrati obilo sadov za nebeško kraljestvo.

Jezus je zapustil stan svojega veličastva in je prišel doli na to revno zemljo, da bi nas ljudi, svoje služabnike, vzel k sebi v nebesa. Tu si je ustanovil kraljestvo, ki druží svoje otroke v čednostih in bratovski ljubezni. Sejal je seme svojih nauk, označeval resnice in skrivnosti, katere so bile prej popolnoma neznane. Prorok je prorokoval, da bo govoril Jezus v prilikah in res je to storil. „Nebeško kraljestvo je podobno gospodarju, ki gre zjutraj zgodaj iskat delavcev za svoj vinograd.“ Bog je gospodar! O, dragi poslušavci, kdo mi zamore povedati lepšo besedo, da bi naznalil ljubezen in skrb njegovo, kakor je ta? Bog je hišni gospodar, ki z ljubeznijo za nas skrbi ter varuje s svojo

mogočno roko. In ta gospodar ima vinograd, kjer zoré sadovi za večno življenje. Kaj pa si imamo misliti pri tem vinogradu? Mnogi si mislijo pri tej besedi, da je svet poln blagih, čistih, Bogu vdanih ljudi. Toda, dragi poslušavci, pogledjte svet, če je res tak, pogledjte ga z odprtimi očmi! Vi ne najdete tistega krasnega vrta, kjer cvete vera in čednost, zaupanje in iskrena bratovska ljubezen. Mesto teh nebeških cvetic najdete polno in polno greha, strupeno rastlino nevere in pa nebrojno sovraštva. Zastonj iščejo moje oči med svetom čistega vinograda, onega, kjer rastejo sadovi prijetni Bogu, onega, kjer se časti njegovo ime! Ne, predragi, vinograd, o katerem govori sveti evangelij, ta svet ni, kajti v njem je toliko slabega, da dobro nasproti slabemu kar izgine! Nebeški gospodar si je napravil drugi vinograd in ta je sv. Cerkev njegova. Četudi v začetku neznatn, imel se je sčasom vedno bolj razširiti; med viharjem in med nesrečami je imel obstati, tako da bi svet pre naredil. Da, naša sv. Cerkev je tisti vinograd, zaradi tega se zahvalimo, da nas je poklical v ta vinograd. Koliko milijonov naših bratov še tava v temi, medtem ko je nad našimi glavami že vzšlo solnce sv. vere! O, ne pozabi torej izmed nas nikdo, da je slehernega izmed nas Jezus odkupil s svojo krvjo, ter naredil za člana te svete Cerkve; ne sramujmo se svoje vere priznati tudi med svetom, tudi med visokimi, učenimi ljudmi! Stojmo trdno v veri, in naše celo življenje bo razsvitljevala svitla luč. Imejmo otroško zaupanje do našega nebeškega Očeta, ki nas vse enako objemlje s svojo ljubeznivo roko! Vera, ljubezen, zaupanje in ponižnost, to so zlate čednosti, ki nas storé vredne njegovega vinograda!

Gospodar je pa šel iskat tudi delavcev za svoj vinograd. Šel jih je iskat ob treh, potem ob šestih, potem ob devetih in celo ob enajstih ter je vse povabil v svoj vinograd na delo. Kdo, dragi poslušavci, so pa ti delavci, katere je Gospod izbral? Kristus je ustanovil svojo Cerkev, in da bi se to drevo hitro razširilo, si je izvolil apostole in učence. Ti so bili najboljši delavci v vinogradu Gospodovem; dali so za svoj nauk vse, svoje imetje, ime, stan in še celo svoje življenje. Ko jih je pa Gospod k sebi poklical, tedaj je zbudil druge delavce, in še dandanes skrbi mnogo mašnikov za blagor krščanskih duš. Toda ne samo duhovniki, ne samo oznanjevalci besede božje so dolžni Bogu čast skazovati, ampak vsi, predragi poslušavci, ste poklicani, da častite njegovo ime, da obdelujete njegov vrt. Komaj smo bili nekaj dni stari,

že smo stopili v ta vinograd pri sv. krstu. Še nismo poznali sveta, in že je bila ena duša več pridobljena za Gospoda! V svetem evangeliju so dali dotični, ki so bili brez dela, na vprašanje: „Kaj stojite tukaj brez dela?“ odgovor: „Ker nas ni nikdo najel!“ Ali smemo pa mi dati tak odgovor? Ali se smemo mi s temi besedami opravičevati? Gotovo ne! Kakor nekak opomin nam zakliče zvon — ter nas opominja k molitvi! Vse dni svojega življenja zamoremo poslušati besedo božjo, zajemati iz tega neskončnega vira, glejte, to vse nas vabi v njegov vinograd! Vsako veselje, vsaka bolečina, vsak migljaj milosti božje in vsaka velika nesreča, sploh vsak dogodek — kliče našemu srcu, da moramo delati, ne počivati v velikem vinogradu Gospodovem. O, ne stojte torej, očetje in matere brez dela, Bog vam je dal otroke, katere morate vzgojiti v strahu božjem. To so nežne rastline, katere vam je Bog v varstvo izročil. Čuvajte in varujte jih torej z veliko skrbjo, da jim strupeni črv pohujšanja korenin ne odje, da ne zvenejo, preden se še razcveto. In drugi, otroci, sinovi in hčere, ne stojte brez dela, otroci bodite pokorni svojim staršem, ki so za vas skrbeli; bodite jim opora v starosti, njih tolažba v nadlogah, njih veselje v žalosti! Delajte zanje, kakor so oni delali za vas. Tisti pa, katerim je Bog več imetja podaril kakor drugim, naj gledajo, koliko rok se stega vedno proti nam proseč pomoči. Imejmo pred očmi, da bo to vse obilno poplačano, saj je rekel tisti, ki je umrl na križu: „Karkoli stor te enemu izmed teh najmanjših, to meni storite!“ Ne stojmo torej brez dela, ampak pojdimo na tisti pot, po katerem je on prvi hodil. Ne svet, ampak nebeško kraljestvo bodi naš prvi in zadnji namen, za katerega se moramo boriti. Položimo roko na srce, ter se vprašajmo, če smo dosedaj delali, ali pa če smo bili leni. In če smo delali, vprašajmo se, ali smo delali za vinograd Gospodov! Morda, da smo se sicer v potu svojega obraza trudili za ta svet in pri vsem delu nismo prav nič mislili na Boga; če je bilo tako, potem so bile naše moči zapravljene, za večnost nimamo ničesar.

Delati moramo, dokler je dan, kajti prišla bo noč, ko delati več ne bo mogoče. In prišla bo noč za vsakega izmed nas. Dan za dnevom mrjó ljudje in enkrat pride gotovo vrsta tudi na nas. Prišla bo tista resna ura, ko bo ugasnilo za vedno naše oko, in nehalo bít naše srce; naša duša bo šla pred gospodarja vinograda, da dobi plačilo ali kazen za svoje delo na zemlji. Ali pa ne pretrese marsikoga misel, da bo prejel plačilo za svoje življenje

v nebesih in mir od Boga samega? Bog plačuje čednost že na tem svetu, s tem, da podeli mir, ki ga svet ne more dati. Če se je kristjan tukaj na zemlji trudil, delal za Boga, tedaj mu dá nebeški gospodar že na večeru njegovega življenja okusiti večno veselje. Ne, kako dolgo je delal, v katerem stanu je delal, tudi ne, s kakim uspehom je delal, ker to je v božjih rokah, na vse to ne gleda Bog, ampak v kakem duhu je delal, s kako vero, s kako ljubeznijo — to bo določilo naše plačilo; zaraditega pravi sveto pismo: „Mnogo tistih, ki so tukaj prvi, bodo tam poslednji, in oni, ki so tukaj poslednji, bodo tamkaj prvi!“ Takrat se bodo izpolnile tudi tiste preroške besede. „Veliko je poklicanih, toda malo je izvoljenih!“ O, da bi vendar teh besed nikdar ne pozabili, in večera, zadnjega večera našega življenja nikdar ne izgubili izpred oči. Kako bi drugače delali tukaj v vinogradu Gospodovem, če bi nas še toliko truda stalo! Tukaj je vojskujoča se, tam zmagujoča Cerkev, in Kristus hoče, da se njegova nevesta, sveta Cerkev, tukaj na zemlji bojuje, da prejme kakor on v nebesih krono plačila. Sv. Pavel se ni hotel z nobeno drugo stvarjo ponašati. kakor s križem Kristusovim, in mi moramo ž njim priznati, da moremo šele po obilnem trpljenju na tem svetu kot zvesti in pridni delavci v vinogradu Gospodovem iti v njegovo kraljestvo.

Da pridemo tja, v to nam pomagaj Bog. On naj nam pomaga v cerkvi, da bode cerkev kraj svete pobožnosti, kjer išče kristjan svojega nebeškega Očeta, On naj nam pomaga v šoli, da jo bodo imeli starši in otroci za veliko dobroto, ker se v njej učé za življenje modrosti in čednosti. On naj pomaga v hišah premožnih, da bodo postale hiše usmiljenja in ljubezni do bližnjega. On naj pomaga v hišah in kočah revnih, da bi se naučili prenašati trpljenje z ljubeznijo in vdanostjo do Boga, on naj pomaga v naših družinah, da ne bo v njih toliko skrbi za posvetne stvari, ampak več veselja za delo v vinogradu Gospodovem, on naj nam pomaga v vsem našem življenju. In ko pride konec našega veselja in žalosti, konec trpljenja in nadlog, konec vsega našega boja, tedaj smemo upati, da bo Gospod poplačal naše delo v vinogradu, s tem, da nas bo pridružil izvoljenim. Amen.

Iv. Baloh.

Druga predpepelnična nedelja.

Beseda božja.

Sejavec je šel sejat svoje seme.

Luk. 8, 5.

Nebeški učenik nam pripoveduje krasno priliko o semenu besede božje, od katerega je padel samo en del na rodovitno zemljo, trije deli pa so se izgubili, ker so padli poleg pota, med trnje in na skalo. Ljubi kristjani, tudi dandanes še in morda bolj kakor kdaj se godi z besedo božjo ravnotako. Kolikokrat je proč vrženo seme, ki ne obrodi sadu, kolikokrat se pridigarju zdi, da govori samo stenam, ker so človeška srca zaprta. Beseda božja se oznanjuje leto za letom, toda prinaša prav malo sadu in skoro od leta do leta manj. Vedno se pridiguje, da moramo biti bolj vneti v službi božji, da moramo vedno bolj ljubiti Boga, in ravno v tem smo vedno bolj mlačni in počasni; vedno se pridiguje o vesti, o poštenosti, o pravičnosti — in dan za dnem se sliši o krivici in o goljufijah. Neprestano se pridiguje o potrebi, o lepoti svete čistosti, pa vprašajte mladino današnjega časa in dobili boste ravno nasproten odgovor. Kdo je torej na tem kriv? Zakaj ne prinese seme božje, ki se tolikokrat seje, pričakovane sadu? Zato, ker je toliko potov, trnja in skal, kamor pade žalibog seme božje be-
To vam bom danes, predragi poslušalci, ob kratkem razložil.

Trojna je vrsta ljudi, pri katerih je beseda božja brez sadu.

1. Nekateri te besede sploh ne poslušajo; pri teh pade seme na trdo pot, ali pa tik poti; 2. nekateri sicer besedo božjo poslušajo, pa ne s pobožnosjo in zanimanjem; pri teh pade seme med trnje; 3. nekateri pa poslušajo besedo božjo prav zvesto, pa jo žal precej pozabijo; pri teh pa pade seme na skalo.

1. K prvi vrsti ljudi spadajo najprej tisti, kateri v svoji ošabnosti mislijo, da to, kar se pridiguje, že vse znajo in da ne potrebujejo pouka. Taki, dragi poslušalci, se jako motijo in ravno s tem kažejo svojo nevednost. Kdor bi se leta in leta pečal s krščanskim naukom, s sv. pismom, samo tak bi mogel reči, da mu je beseda božja popolnoma znana. Vsak drug učenjak, in naj se še toliko uči, zna o sv. veri gotovo samo le tisto,

kar se je v svoji mladosti pri krščanskem nauku učil in ravno zaradi tega je potreben poduka. „Naj si bo kdo,“ pravi sveti Avguštin, „še tako učen, vedno še potrebuje poduka.“ In, da bi to sv. Ambrož tembolj pojasnil, je povedal ta-le dogodek: „Bog je zapovedal, da mora vsak kralj Izraelski pete bukve Mojzesove sam prepisati, pri sebi nositi, in vse dni prebirati. „Zakaj pa tako,“ vpraša sv. Ambrož. Ali ni bilo dosti, da je kralj samo vedel za postavo, zakaj je moral še knjigo prepisati, pri sebi nositi in vedno prebirati? „Zato“, je rekel gospod, „da bi se kralj Boga bal, da bi tudi spolnoval te zapovedi.“ Samo vedeti torej krščanski nauk, to ne zadostuje. Bog ne vpraša za učenost, če zna ves krščanski nauk na pamet, ampak, če ga spolnuje; tudi hudobni duh vé, kaj je volja božja, pa je vkljub temu zavržen. K znanju mora priti torej tudi spolnovanje božje besede in v tem oziru se mora podučiti dati tudi najučenejši človek.

K tej vrsti spadajo tudi tisti ljudje, ki ne poslušajo besede božje, ker se bojé, da bi jih kaj ne zadelo. Taki imajo svoje navadne grehe, katerim se nočejo odreči. Taki so podobni bolnikom, ki imajo kako nevarno rano, pa zdravniku ne puste, da bi se je dotaknil, ker jih boli. Ali bo tak bolnik ozdravel? Taki grešniki spé v svojih pregrehah, in oni nočejo, da bi jih zbudila beseda božja in zaradi tega bežé od nje. O koliki kratkovidneži! Ljubi poslušalci, koliko časa bodo spali? — Gotovo je, da jih bode smrt zbudila, toda prepozno bo. Jezus sam, kateri je rekel: „Kdor vas posluša, mene posluša, kdor vas zaničuje mene zaničuje, in kdor mene zaničuje, ta zaničuje njega, ki me je poslal,“ ta Jezus jim bode sam neustrašeno božjo besedo oznanil, in takrat jo bodo slišati morali, grozno besedo: „Poberite se spred mene, prokleti v večni ogenj!“

K tej vesti spadajo tudi tisti ljudje, ki opuste besedo božjo samo iz lahkomišljenosti. Če prejšnji dan celo noč popivajo, potem še človeku seveda ne ljubi iti poslušat besedo božjo. Kako pa se bodo taki enkrat pred Bogom izgovarjali? To je torej prva vrsta ljudi, kateri sploh ne poslušajo besede božje.

2. Druga vrsta ljudi je pa tista, ki pač pridejo v cerkev, toda ne iz pravega namena in ne s pobožnim srcem. Gotovo ni nobeno krivo očitjanje, če rečem, da mnogi res radi hodijo v cerkev besedo božjo poslušat, toda zakaj pridejo? Ne zaradi tega, da bi se dali podučiti, da bi potem nauke,

katere so slišali, nase obrnili, ampak ker je nedelja, ker gredo drugi ljudje, gremo tudi mi, tako pravijo, ali pa, ker domači tako ukazujejo, da moraš iti v cerkev, ker bi ga drugače vprašali, kakšen kristjan si, kje si bil, kje si hodil, zaradi tega gredo nekateri v cerkev.

Pa odgovorite sami, dragi kristjani, ali naj pri takih beseda božja dela čudeže? Saj je zanje beseda božja samo sitna tlaka, katero bi radi odložili, ko bi jo le mogli. In zaradi tega jih je toliko, kateri nimajo med poslušanjem besede božje nobenega veselja in prav nobenega zanimanja. Njim je prav vseeno, ali so blizu prižnice, ali v kakem kotu, ali razumejo vsako besedo, ali ne. Na očeh se večkrat pozna, ali je poslušalec zbran in pazljiv, ali ne. Oči le prerade plavajo sempatje po cerkvi, sedaj se ozirajo na tiste, ki prepozno pridejo, sedaj zopet na nove obleke, ali se pa zazibljejo v sladko spanje; duh je le prerad oddaljen od cerkve. Misli so sedaj doma, sedaj na polju, sedaj v kaki veseli družini, povsodi, samo pri besedi božji jih ni. Ali je torej čudno, da ostane beseda božja pri takih nerodovitna, da pade med trnje, kjer ni mogoče sadu odbroditi?

Mnogi so pa tudi taki, kateri besedo božjo le na druge obračajo, samo nase ne. Če govori pridigar o kaki vrsti grehov, tedaj takoj vedo, sedaj je tale in tale zadet, in če tudi trdno vedo, da so morda še večji grešniki, kakor oni, pa jim vendar ljubezen do samega sebe ne pusti, da bi rekli, da so tudi sami grešniki.

Zopet drugi so pa taki, ki gredo v cerkev kot v kako gledališče, samo zaradi tega, da bi se zabavali, in potem pa pridigarja obdelujejo od vseh strani. Sedaj jim je pridiga prekratka, sedaj predolga, sedaj preučena, sedaj spet preveč domača, zdaj je preveč žalostna, sedaj spet preveč vesela, sedaj je preveč splošna, sedaj pa tega ali onega morda spet preveč zadene. „Oni zahtevajo,“ kakor pravi sv. apostol Pavel v pismu do Timoteja, „takih učenikov, kateri zgačejo ušesa“, ne pomislijo pa grozne kazni, katero je Bog pri preroku Ezehielu zažugal vsem tistim, kateri tako besedo božjo oznanjujejo, kakor je drugim prijetna, ter skrbno pazijo, da pekoče vesti ne zbude. Kdor torej besedo božjo tako posluša, s takim namenom, gotovo ne more pričakovati dobrih sadov.

3. Treta vrsta ljudi, pri katerih pade beseda božja na skalo, so pa tisti, kateri sicer besedo božjo z veseljem poslušajo in s

pobožnostjo, toda jo hitro pozabijo, in kadar jo je treba dejansko izvršiti, tedaj nanjo pozabijo. Kaj koristijo vse umetnosti in učenosti sveta, ako se ne porabijo! Živé ljudje, kateri si kako versko resnico med poslušanjem besede božje živo k srcu vzamejo in obenem tudi trdno sklenejo, da bodo to in to trdno verovali in tudi v dejanju pokazali, da res to verujejo, ali pa, da bodo kako čednost res spolnovali, — toda glejte, ko pride čas in priložnost, da bi ta sklep izvršili, tedaj je pozabljena obljuba, tedaj so preslabi, da bi zamogli ta svoj sklep izvršiti. Oni slišijo, da kak ničvreden človek zabavlja čez sv. vero, čez sv. zakramente in se sploh iz vsega norčuje, mesto da bi ga resno posvarili ter ga zavrnil, postajejo sami omahljivi, in začno sami dvomiti o tem. O kolika slabost! Tedaj, ko bi se človek moral pokazati kristjana, neomahljivega bojvnika za četo Kristusovo, tedaj je pozabljena beseda božja, pozabljeno krščanstvo. Ali treba je kako dejanje čednosti izvršiti, toda njihova skopost, njihova nečistost jim ne dovoli, da bi izvršili to dejanje, četudi vedo, da tako ukazuje božja ali cerkvena postava. Veselje do krščanskega, čednostnega življenja je ostalo samo toliko časa, dokler je bila ohranjena v srcu beseda božja.

„Taki,“ pravi Jezus, „verujejo samo nekaj časa, ob času boja pa odpadejo.“ „Taki,“ pravi sv. apostol Jakob, „so podobni človeku, ki se pogleda enkrat v ogledalo, potem gre pa proč in pozabi, kakšen je bil.“ Tudi pri takih ljudeh je beseda božja izgubljena; oni ostanejo vedno isti, četudi slišijo tolikokrat besedo božjo, oni ostanejo trda skala, ki se ne da premakniti. „Blagor pa tistim,“ kakor pravi Jezus, „ki besedo božjo ne samo poslušajo, ampak tudi spolnujejo.“

Slišali ste torej, dragi poslušalci, katere so tiste tri vrste ljudi, pri katerih je beseda božja izgubljena. Prvič so tisti, ki besede božje sploh ne poslušajo, pri takih pade seme poleg poti. Drugi so tisti, kateri ne poslušajo besede božje s pravo pobožnostjo in s pravim namenom, pri teh pade seme med trnje in strohni. Tretji so pa oni, kateri sicer poslušajo besedo božjo, pa jo prehitro pozabijo in ne spolnujejo, pri teh pa pade seme na skalnato zemljo, kjer ne more narediti korenin, in ostane torej tudi brez sadu. Končam z iskreno željo, da bi vi vsi ne spadali k tem trem vrstam, ampak da spadate k zadnji in četrti vrsti, to je k tistim, ki pripravijo dobro, rodovitno zemljo, o

katerih pravi Kristus na koncu današnjega sv. evangelija: To so tisti, kateri besedo božjo poslušajo pobožno in z veseljem, ki to seme v srcu svojem obdržé, takim prinese beseda božja obilnega sadu za čas in za večnost. Amen. *Ivan Baloh.*

Tretja predpepelnična nedelja.

Zakrament presv. Rešnjega Telesa.

(Obenem priložnostni govor ob 40 urni pobožnosti v čast presv. Rešnjemu Telesu.)

Jezus, Sin Davidov, usmili se me!
Luk. 18, 39.

Kakor smo slišali v svetem evangeliju za današnjo nedeljo, je slepec iz Jerihe vpil in klical: „Jezus, Sin Davidov, usmili se me!“ — Predragi! Čemu je pač slepec iz Jerihe klical tako na glas? Čemu je klical brez prenehanja? In kako, da ni umolknil, ko so ga okoli stoječi svarili, naj bo vendar tiho? — Kaj pa je prosil in pričakoval od Davidovega Sinu? Morda miloščine, malega daru, da si ubožec znabiti utolaži lakoto? — O, ne! Ubožec je imel vse kaj drugega na srcu — povedal je sam, rekoč: „Gospod, da vidim!“ Ni čudno tedaj, da je tako vpil, saj je vpil zato, da bi sredi velike množice priklical Jezusa. In res, ni klical zastonj — Jezus Kristus je obstal, uslišal njegovo prošnjo; dal mu je, česar je tako silno prosil, luč oči!

Ko premišljamo ta dogodek, se zbudi nehoté misel: „To so bili pač srečni ljudje, ki so živeli v onem času, v oni deželi, kjer je živel sam božji Sin; ki so ga videli, slišali, mu lahko potožili svoje križe in težave, ki so lahko pri njem iskali pomoči in tolažbe in jo tudi dobili. Ah, kaj bi dal jaz, — zdihuje marsikdo — če bi mogel tudi jaz z včlovečenim božjim Sinom iti iz Jerihe v Jeruzalem, in če bi mogel kot ta ubožec, ki je pregledal, gledati v njegov mil, nebeški obraz! Kaj bi dal, če bi mogel biti tako blizu njega, da bi mu mogel odpreti popolnoma svoje srce!“

Predragi! Veste li, kaj odgovarja takim sv. Krizostom? On pravi: „Vi ste ravnotako srečni kot oni, ki so živeli z božjim Sinom v isti deželi; ravnotako srečni kot slepec, ki ga je gledal po svojem čudežnem ozdravljenju; ravnotako srečni kot žena, ki se je približala in se dotaknila roba njegove obleke. Vi ga gledate, se ga dotikate, da še več, vi ga lahko uživate in sprejemate v svoje srce.

Do božjega Sinu more vsak. On je tako med vami, kot je bil nekdaj med svojimi učenci. On je tako v vaši sredi, kot je bil sredi množice, ki je šla z njim v Jeruzalem. On izpolnjuje še vedno svojo besedo, ki jo je tako slovesno dal svojim učencem: „Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta!“

Dà, res je tako! Božji Sin je postavil med nami svoj prestol; postal je meso in prebival med nami: prebiva tudi zdajle med nami in bo bival na zemlji, dokler bo zemlja stala. Božji Sin prebiva med nami v najsv. zakramentu presv. Rešnjega Telesa, v katerem je resnično in bistveno pričujoč kot Bog in človek — kot Zveličar sveta.

Predragi! Obhajati hočemo 40 urno pobožnost v čast temu zakramentu, in govori v teh dneh bodo ponajveč o tej skrivnosti. In ker pobožnost pričenjam, zato bi vam rad danes odgovoril na dvoje vprašanj:

1. Kaj je zakrament presv. Rešnjega Telesa?
2. Kdaj in kdo ga je postavil?

1. Kaj je zakrament presv. Rešnjega Telesa? „Je pravo telo in prava kri našega Gospoda Jezusa Kristusa pod podobama kruha in vina. Je pa pod podobo kruha živo telo Jezusovo, pod podobo vina živa kri Jezusova, torej pod vsako podobo celi Jezus kot Bog in človek. Pričujoče je torej telo Jezusovo, — in sicer ravno tisto telo, ki ga je spočela blažena Devica v svojem telesu, ki ga je v obiskovanju Elizabete nosila, ki je potem ležalo v bornih jaslích, v Simeonovem naročju, ki so ga zvezali rabeljni in nazadnje pribili na križ. — In pod podobo vina je kri Jezusova, — ravno ista kri, ki se je nekdaj pretakala po njegovem srcu in njegovih žilah, ki jo je potil na večer pred svojim trpljenjem in ž njo namakal tla Oljske gore, ki je pri grozovitem strašnem bičanju tekla, pri križanju vrela iz tisoč ran, in ki je kapala po smrti obenem z vodo iz njegovega odprtega srca. „Pod podobama kruha in vina“, kar pomeni, da moramo to, kar vidimo — zunanje, razločevati od tega, kar ne vidimo — od notranjega. Na zunaj je zakrament presv. Rešnjega Telesa le kruh in vino, v resnici pa je telo in kri Jezusa Kristusa.

Da nam bo to lažje umljivo, moramo predvsem pomisliti, da je presv. Rešnja Telo skrivnost, da pa imamo podobne skrivnosti tudi v naravi, in da nas naše oči velikokrat goljufajo. Kako različen je en in isti človek, ko še leži v naročju svoje matere,

ko potem kot mladenič pelje nevesto pred oltar in potem kot onemogel starček zatisne svoje trudne oči — in vendar je to en in isti človek. Kak razloček na zunaj med morjem in eno kapljo iz tega morja! Glej, jablano in pečko! Kar tedaj mi vidimo na zunaj, že v vidni naravi, ni vselej isto, kar je v resnici — in tako je tudi v mali hostiji lahko celo telo Jezusa Kristusa, četudi mi ne vidimo ne rok, ne nog, sploh ne telesa.

„Ali moj Bog,“ tako kliče nevernik, tako kliče dvomljivec, „kako je mogoče, da bi bilo pod tako malo podobo kaj tako velikega, kako je mogoče, da se kruh izpremeni...? — Ko je Devica Marija vprašala nadangela Gabriela, kako je mogoče, da bi postala mati, ko je Bogu vedno čistost obljubila, ji je angel odgovoril: „Pri Bogu ni nemogoča nobena reč!“ To je tudi tukaj! Jezus je enkrat hotel in hoče, da se kruh izpremeni... Jezus je pa pravi Bog in „pri Bogu ni nemogoča nobena reč!“

Obudi tedaj trdno vero v božanstvo Jezusovo, govori in priznaj odkrito s sv. Petrom: „Ti si Kristus, sin živega Boga“ in ne bo ti težko verjeti v ta sv. zakrament. Če je Jezus beseda, po kateri je vse storjeno, kako bi tedaj ne bilo njemu mogoče to, kar že je, izpremeniti v kaj drugega? Kaj je težje: iz nič kaj narediti, ali že storjeno izpremeniti? Božji Sin je v Kani izpremenil vodo v vino, ali ne more tudi vina izpremeniti v svojo kri? Malo kruhov je tako pomnožil, da je nasitil 5000 mož, ali ne more ta, ki je kruh tako čudovito pomnožil, ga ravnotako lahko izpremeniti — izpremeniti v svoje meso?

O, človek, ki ne veruje v presv. Rešnjo Telo, tudi ne veruje, da je bil Kristus Bog! Zakaj ta zakrament je postavil Jezus Kristus, in sicer v najslovesnejšem trenutku!

II. Čas, ki so ga napovedovali preroki, je prišel. Jezus je moral dokončati delo, ki mu ga je bil naložil Oče — moral se je darovati za grehe sveta in s svojo smrtjo na križu premagati smrt samo! Toda preden se je ločil od svojih učencev in od zemlje, hotel je napraviti, rekel bi, oporoko, hotel je ljudem zapustiti nekak spomin nase.

Ljubeč oče ljubezni do svojih otrok ne kaže nikoli tako kakor v zadnjih trenutkih svojega življenja... (Cfr. n. pr.: Premišljevanja v čast presv. Rešnjemu Telesu, spisal Pagani. I. Prem. p. 8 in sl.) Tako je tudi nam dal Zveličar tisti večer pred svojim trpljenjem dokaz največje ljubezni, postavil je presveti Zakrament, ki je pravo telo in prava kri njegova pod podobama kruha in vina, Ali, predragi,

on ni le pri zadnji večerji izpremenil kruha in vina, to se je godilo tudi pozneje in se godi še dandanes. Sv. apostol Pavel, ki ga ni bilo pri zadnji večerji, ker še ni bil takrat apostol, piše čisto jasno in določno: „Kelih posvečenja . . .“ (1. Kor. 10. 16.)

Če je tedaj Jezus, božji Sin, postavil ta presveti zakrament, v katerem je njegovo pravo telo in prava kri, kaj sledi za nas iz tega? Če je božji Sin kot Bog in človek pričujoč v tej skrivnosti, kaj nam je storiti, če predenj pridemo? Če kraljuje tu na oltarju sam Odrešenik pod podobama kruha in vina, li ne bomo mi pokleknili, in klicali s slepcem iz Jerihe: „Jezus, Sin Davidov, usmili se me!“

Predragi! Svet se ravno te dni prav posebno trudi, kako bi pridobil svoje otroke zase. Tu vam odpira plesne dvorane, napravlja drage zabave in kliče: „Pridite vsi in uživajte, vriskajte in plešite, zakaj pust se bliža svojemu koncu!“

Toda tudi Cerkev ne opusti svoje dolžnosti, da ne bi svojih otrok posvarila. Zato prosi, opominja, svari, dovoli tudi kako veselje — zakaj napačno je, kdor misli, da si kristjan nobene vesele ure ne sme privoščiti — toda kliče pa zraven z apostolom: „Veselite se, a v Gospodu! Veselite se sicer, uživajte božje darove, a glejte, da pri tem ne bo trpela vaša duša!“ — Ravno zato pa, ker se je pri današnjih pustnih veselicah te škode težko varovati, je sv. Cerkvi ljubše, če se jih sploh ne udeležujemo; dà, vpeljala je še posebne pobožnosti ravno za te dni. In ko kliče svet: „Veselite se, uživajte, pust gré h koncu!“ — kliče nam sv. Cerkev: „Delajte, skrbite za svojo dušo, življenje gré h koncu!“

In zato je hvalevredno, da ste takoj prvi dan prihiteli tako mnogoštevilno! Obiskujmo te tri dni Zveličarja, če nam bo le mogoče in počastimo ga vsaj s kratko molitvijo. Ne sramujmo se, vpogniti pred njim svojega kolena, pred njim, ki mu noč in dan prepeva nešteto angelov: „Svet, svet, svet si ti!“ Potrudimo se zdaj, dokler nam dopuščajo moči, sami k njemu, da bo kdaj, ko ne bomo več sami mogli k njemu, prišel v sv. popotnici On sam k nam!“ Amen.

† Ant. Lombar.

Priložnostni govori.

Družba plesavk ne more biti družba Marijina.

S plesavko se ne pečaj, tudi je ne poslušaj, da kje ne pogineš po njeni zvijači.
Sir 9, 4.

Turški poslanec se je nekoč pred pustom mudil v krščanskem mestu, kjer se je krepko rajalo. Ko se je vrnil v Carigrad, je doma pravil svojim ljudem: „Kristjani vsako leto za nekaj tednov znoré; ko minejo dnevi blaznosti, si dajo glavo potresti s čudovitim pepelom (namreč na pepelnico), pa pridejo zopet k zavesti.“ — Ali ni to za nas sramotno, za nas kristjane?

Družabnice Marijine! Isti predpustni čas je. In svet pravi, da je ta čas norčij. No, tako pravi ravno svet, a samo tisti svet, ki sam nori. Sveti apostol Pavel, kot pameten mož, pa ne pozna nobenega časa za norost, ampak kar splošno zahteva za vse čase in priložnosti: „Kakor po dnevi pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nevoščljivosti.“ (Rim. 13. 13.) — Za kristjana, za hčerko Marijino ni nobenega časa norosti. Čas za norost si je odločil svet sam; zato pa hudobni svet ravno v tem času toliko greši, da morda skozi celo leto ne toliko. Zakaj je v tem času toliko greha? Pregovor pravi: „Priložnost dela tatove.“ A jaz rečem z isto pravico: „Priložnost dela grešnike.“ Priložnosti je toliko, in zato toliko greha!

Ena najnevarnejših priložnosti za greh pa so plesi, ki se prirejajo navadno v teh časih. Zato je rekel slavní škof Slomšek: „Plesišče je nedolžnosti morišče.“ — Obračam se torej do vas, hčere Marijine, opominjajoč vas: Ne hodite na plese! Nikarle se vesti tako, da bi tudi pred vami moralo sv. pismo celo moške svariti: „S plesavko se ne pečaj, da kje ne pogineš!“ — Ker pa bi morda utegnili katera izmed vas domnevati, da v tej stvari govorim prestrogo, in ker se sam bojim, da bi govoril premilo, naj govori mesto mene sv. Frančišek Saleški, jaz pa vam hočem sporočiti samo tri misli tega svetnika o plesu, kakor jih berem v njegovi biser knjigi „Filoteja“,¹⁾ in jih nekoliko razložiti.

¹⁾ Kržičev prevod 3. XXXII. — Tudi Zollner obdeluje iste misli, pa za vernike vseh stanov.

1. Sv. Frančišek sam pravi, da plesi sami na sebi niso ne dobri ne slabi. Pa vendar z neko očetovsko skrbjo opominja bogoljubno dušo: „O Filoteja, to predrzno kratkočasje je navadno nevarno!“ „O plesu ti moram reči, Filoteja, kar pravijo zdravniki o gobah. Pravijo, da najboljše niso za nič; jaz pa ti pravim, da najboljši plesi niso nič prida.“ — Zato pa verno poslušaj, hči Marijina, kaj ti govori sv. Frančišek, da bi te odvrnil od tega nevarnega kratkočasje.

„Ko si ti na plesu,“ tako govori svetnik, „gori veliko duš v peklu zavoljo grehov, ki so jih storile na plesu ali pa vsled plesa.“ — Dekleta, ki morda hrepenite po plesu, premislite ta izrek svetnikov! — Pred sto in tisoč leti je lahkomišljeni svet vrvel v predpustnih dnevih zelo tako, kakor danes. Tudi takrat so stali pridigarji na lecah in z vso zgovornostjo odvrčali svet od tega početja. Kako strogo so zoper to razvado govorili že cerkveni očetje prvih stoletij: Sv. Ciprijan, sv. Ciril jeruzalemski, sv. Ambrozij, sv. Krizostom, sv. Hieronim, sv. Peter Hrizolog, sv. Avguštin. Koliko so zoper to govorili poznejši cerkveni govorniki! In ljudje tedanjih časov? Kakor danes, tako tudi takrat niso poslušali glasu duhovnikov, ampak so jih imeli za čemerne ljudi, ki ne poznajo in ne privoščijo veselja. Govorili so gluhim ušesom! Tudi takrat so krčmarji za par grošev dajali lahkoživi mladini in neumni starini svoje prostore za ples. Tudi takrat godba in ples, petje in vpitje, vrvenje in vrtenje, kletev in razbijanje ni hotelo imeti konca, — vse od samega veselja. Tako je tekel pred sto in več leti predpustni čas, in svet se je vrtel v plesnem krogu.

In konec? Plesni čas je kmalu minil, in pepelnična sreda je vsipala pepel smrti na glavo plesavcem in plesavkam. Pomrli so in so šli v večnost... Kaj pa tam?... Srdit jim je zaklical večno-resni Sodnik: „Gorje vam, ki ste se smejali, ker žalovali in jokali boste!“ (Cf. Luk. 6. 25.) — Zaradi grehov, ki so jih storili na kratkih plesih, so morali iti v večni ogenj, ki jih žge sto in tisoč let in jih bo žgal na veke, zakaj „njih črv ne umrje, in ogenj ne ugasne.“ (Mark. 9. 45.) In to je konec plesa nespokornikov, ki so radi plesali, a ne hoteli delati pokore!

Krščanska dekleta! Ne rečem, da so se ti pogubili zaradi plesa samega, ampak zaradi grehov, ki so jih zakrivali na plesu. Ko bi se mogel naši lahkomišljeni mladini odpreti samo en pogled na to pogubljeno družbo, potem bi spoznala, s čim se konča

grešno veselje. Nesreča drugih naj nas zmodri! — Kako prav je imel sv. Peter Hrizolog († ca. 450.), ki je nekoč svojim vernikom ostro govoril zoper ples in med drugim rekel: „Kdor se hoče šaliti s hudičem, se ne bo mogel veseliti s Kristusom!“¹⁾

Krščanska dekleta, spominjajte se teh besedi v tem lahkoživem času in nikar te grešiti!

2. Sv. Frančišek govori dalje: „Veliko redovnikov in pobožnih ljudi je bilo tisto uro pred Bogom, prepevalo njegovo slavo in premišljevalo njegovo lepoto. Oh, koliko boljše so obrnili svoj čas, kakor pa ti svojega!“

Dekleta-družabnice, niso-li to tolažilne besede za dobro nepopačeno srce, kakršno mora imeti vsaka hčerka Marijina? — Koliko ljudi na eni strani žali Jezusa Kristusa v najsvetejšem Zakramentu ravno v teh dnevih, — a koliko bogoljubnih duš na drugi strani pa mu zopet zadostuje v istem presvetem Zakramentu za vse žalitve ravno v predpustnem času! Tu se zbirajo pred njim cele množice in kleče pred tabernakelnom, da molijo in tolažijo Njega — žaljenega! (40 urna pobožnost!) Koliko jih išče ravno v teh dneh pri Gospodu odpuščanja, in on jim govori tako tolažljivo: „Zaupaj, hči, tvoji grehi so ti odpuščeni!“ Koliko poštenih in pobožnih Marijinih hčerâ po širnem svetu se zbira ravno v tem času okrog zakramentalnega Jezusa, ki tako odkrito in prepričano lahko govoré s psalmistom: „Kako ljuba so mi tvoja prebivališča, Gospod vojskinih trum! Zakaj boljši je en dan v tvojih lopah, kakor tisoč (v grešnem veselju). Rajši sem najmanjši v hiši svojega Boga, kakor da bi stanoval(a) v šatorih grešnikov.“ (Ps. 83, 2. 11.) Take duše pač same občutijo, kar pravi zopet psalmist: „Poizkusite in glejte, kako sladek je Gospod; blagor niu, kdor vanj zaupa.“ (Ps. 33. 9.)

Kako nespametno torej ravnaajo dekleta, ki v teh dnevih zapuščajo studenec žive vode in hočejo ugasiti svojo žejo v jarkih, kjer stoji le blato in nesnaga! Kaj jim od vsega tega posvetnega veselja ostaja? Omadeževana vest, nemir, nezadovoljstvo, žalost, bridkost, grešna duša! O, krščanska dekleta, ko bi vam mogel pokazati vse solze, ki so se že na svetu prejokale zaradi plesa! Nisem še našel dekleta, ki bi po burnem predpustnem rajanju

¹⁾ „Qui joculari voluerit cum diabolo, non poterit gaudere cum Christo.“
Brev. Rom. 4. Dec. lect. V.

imela mirnejšo dušo, nego družabnica Marijina, ki se ni zmenila za veselje sveta.

Kako prav ima torej sv. Frančišek trdeč: „O, koliko boljše so porabili svoj čas ti, ki so se zbirali krog Jezusa, kakor oni, ki so tekali za razbrzdanim svetom!“ – Krščanska dekle, hočeš-li slediti prvim ali drugim? Če ti drago, sledi drugim, pojdi za svetom, pojdi po plesih, a prej odloži družbeno svetinjo! „Človek ima pred seboj življenje in smrt (dobro in hudo), kar hoče, mu bo dano.“ (Sir. 15. 18.) „Glejte, jaz pred vas postavim pot življenja in pot smrti.“ (Jer. 21. 8.) Dekleta, izbirajte, volite!

3. „Naš Gospod Jezus Kristus, Mati božja, angeli in svetniki so te gledali na plesu. Oh! kako zelo so te milovali, ko so videli, da se tvoje srce veseli take ničemurnosti, in da se zanima za tako neumnost,“ tako nadaljuje naš sveti Frančišek.

Dà, dekleta! Jezus, ženin čistih duš, Mati Marija, angeli in svetniki obračajo na vas svoje oči. Oni vas ljubijo in so bolj vneti za vaš blagor, nego oče in mati za blagor svojih otrok. Saj pravi sam Gospod Bog v sv. pismu: „Ali more žena pozabiti svoje dete? ... In ko bi ga ona pozabila, vendar jaz ne bom pozabil tebe!“ (Iz. 49. 15.) — Bolj, kot mati svojega otroka, ljubi Marija vas, svoje hčere, in ta naj bi gledala, kako se njeni otroci pogublajo na plesih? Koliko grehov se pač zgodi na plesih, kjer se ne vidi nič dobrega, pa veliko slabega; kjer se ne sliši nič blagega, pa mnogo napačnega; kjer ljudje mnogokdaj grešijo, kakor bi vodo pili! In koliko grehov se zgodi šele po plesu! Kdo bi mogel in hotel o tem govoriti?

Ako pa mi morda praviš, da si bila že mnogokrat na plesu, pa ne veš, da bi bila grešila, — potem pa ti jaz pravim, da jaz tudi ne vem, če imaš rahlo in občutljivo vest, ali pa če morda nalašč ne poveš resnice. Ako morda tudi res nisi padla v očiten greh, ali pa ne nosiš kali greha v svojem srcu? Tudi ptica, ki jo obstreli lovec, včasih še uide, a morilni svinec nosi seboj, dokler ne obnemaga. Zato pravi sv. pismo: „More-li človek skriti ogenj v svojih nedrih, ne da bi se njegovo oblačilo vnelo? Ali po žerjavici hoditi, ne da bi se mu podplati ožgali?“ (Preg. 6. 27, 28.) Tako pravi sv. pismo, in ti hočeš reči, da na plesu ostaneš popolnoma čista? Ne, in vekomaj ne, dokler bodo različni spoli skupaj plesali! Zato pravi sv. Hieronim, da je to

smrtni boj umirajoče nedolžnosti. Sv. Ambrož pa imenuje ples „rakev nedolžnosti“ in „grob sramežljivosti.“

Neki pošten krščanski mladenič se je hotel udeležiti plesa. Toda kaj se zgodi, ko pride na plešišče? Ko tam zazré razburjene plesavce, smeje obraze in pohlepne oči plesavk, tedaj ga spreleti groza, urno zapusti plešišče in nikdar več ni občutil kake izkušnjave, da bi šel k takim zabavam. In to naj bi bile nedolžne zabave? — O nesrečni plesni dnevi, ob katerih imajo ljudje za dovoljeno, kar je bilo vedno prepovedano; ob katerih plesavci počenjaajo stvari, ki so jih prej celo leto obsojali; ob katerih dekle vrže od sebe, česar se je celo leto tako zvesto držala! Prav ima sv. Efrem, ko vprašuje: „Kdo je vendar učil kristjane plesati? Gotovo ne sv. Peter, sv. Janez ali kak drugi apostol! Peklenska kača jih je učila, katere hoja je vedno skakanje in plesanje!“ Ako pa je tam tako, potem ni čudno, da po besedah modrega in izkušenega škofa Slomška „na plesu nedolžnost umira, na poti s plešišča pa umrje in se pokoplje!“ Pač žalosten pogreb! In na tak pogreb Marijine družabnice naj bi morala zreti Marija! — Marijini otroci naj nimajo deleža z otroci teme, med katerimi se vrti peklerska kača. Zato vas opominjam z besedami poganskega pesnika Virgilija: „Bežite, otroci, v travi preži gad!“¹⁾

Ne odrekam, tudi nočem odrekati mladini poštene zabave; z vso dušo pa svarim pred nevarno in grešno zabavo, — pred ono zabavo, ki tolikokrat provzroča duševno smrt, pa često tudi smrt telesno. — Poznal sem dekcle, — in takih ni malo, — ki je toliko časa plesala, da je zaplesala družbeno svetinjo in si priplesala jetiko in prerano smrt. Kakršno drevo, tak sad! Ako se pa hočeš dobro poučiti o plesu in njega sadovih, če hočeš čuti prave sodbe o njem, vzemi v roke prekoristno knjižico z naslovom: „Na ples, poučna knjižica za mlade in stare, za prijatelje in sovražnike plesa.“²⁾

Dekleta, hčere Marijine! To so nekatere misli o plesu; niso moje, ampak misli svetnika, ki slovi vsled svoje izredne milobe, misli sv. Frančiška Saleškega. Slaven po svoji milobi, pa vendar

¹⁾ „Frigidus, o pueri, fugite hinc, latet anguis in herba.“ (Virg. 3. Ekl.)

²⁾ Glej „Duhovni Pastir“, I. 1906, str. 540. Knjiga je izšla že v tretjem natisu, stane 70 vinarjev in se naroča pri upravi „Plesa“ — Trst, Vincenzo Bellini 2, IV. ali v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani.

tako resen, ko govori o plesu! Torej ne misli, da je ples tako nedolžna zabava; ne, ampak silno nevarna, grešna toliko bolj za vas, ki ste se posvetile Mariji, rekoč: „Tebe izvolimo za svojo priprošnjico in mater.“ Svet bi se zgledoval nad vami in pohujševal toliko bolj, ker ste se pri sprejemu v družbo odpovedale tej nevarni zabavi. Zatorej vam resno kličem: Izgini ples iz naših družb, ali pa naj izginejo plesavke iz Marijinih družb, in lepše bodo maloštevilne cvetke, nego cele množice, preraščene s plevelom! Potem bo Marija z radostjo zrla na svojo družbo in jo ščitila. Ne na papir, ampak v srce naj si vsaka zapiše besede sv. Duha: „S plesavko (plesavcem) se ne pečaj, da kje ne pogineš po njeni (njegovi) zvijači!“ Amen. *Anton Skubic.*

Govori krščanskim materam o vzgoji.

(Sestavljeni po naročilu presv. knezoškofa dr. Ant. B. Jeglič.)

(Dalje.)

D. Šola.

2. Katoliški značaj.

Pravični nikdar ne omahne.

Preg. 10, 30.

Leta 1881. je bilo v Milanu neko zborovanje učiteljev in učiteljic. Posvetovali so se o raznih stvareh, med drugimi tudi o tem, da se iz šol odpravi krščanski nauk. To je bila gotovo važna stvar.

Na stotine je bilo zborovavcev. Ali se ne bo nihče oglasil za pouk vere, o kateri pravi sv. Avguštin, da ni večjega zaklada kakor katoliška vera? Vse tiho ... Ne! Izmed množice se vendar vzdigne skromna gospodična-učiteljica, ki z vnemo in odločno zahteva, da se otrokom pusti krščanski nauk. Glejte, ta je imela pogum. Pisala se je Angelina Casaro. Ko so papež Leon XIII. izvedeli o tej junaški učiteljici, so ji poslali v dar lepo izrezan kip deviške Matere, ki se tudi pod križem ni sramovala svojega Sina. (Opitz, Schule Mariens p. 186.)

Pošten kmečki mladenič pride v jeseni kot novinec k vojakom. Kakor je bil navajen doma, tako je naredil tudi v kasarni. Preden se vleže k počitku, poklekne k postelji, da opravi svojo večerno molitev. Drugi tovariši pa v smeh ... Ali mladenič se za to ne zmeni ... Drugi večer naredi ravnotako ... Tretji večer zopet ... Ko neki vojaški predstojnik izve o tem mladeniču, ga pohvali, češ: „Ta bo mož!“ Tudi tovariši so ga jeli spoštovati in nazadnje so ga pustili pri miru.

Vem žene, da taka moţatost, kakor sta jo kazala ta učiteljica in ta mladenič, je tudi vam všeč. Rad bi pa v današnjih besedah pojasnil, da taka srčnost — ali kakor tudi pišemo v bukvah — značajnost je nam vsem potrebna in da je že pri otrocih treba delati na to, da se bodo navzeli krepke odločne stanovitnosti. Govoriti hočemo o katoliškem značaju, in sicer povejmo:

1. Kaj je značaj;
2. kaj je katoliški značaj;
3. ali je katoliških značajev naše čase potreba?
4. Kako pridemo do katoliškega značaja?

1. Kaj je značaj. Ta beseda „značaj“ je vam bolj neznan. Mi rabimo v navadnem govoru mesto nje besedo „moţatost“. Kaj je moţatost, pa veste dobro. Ako je kak moţ moder v svojih dejanjih, da tudi tako dela kakor reče in govori, pravite: To je moţat človek. Če pa govori tjevendan in dela tjevendan, danes tako, jutri drugače, in se uklone vsaki sapici — po vetru plašč obrača, si zaničljivo mislite: Ali je to moţ? Moţatost se zahteva posebno od moških, pa tudi ženskam se lepo poda...

Na vrtu imate razna drevesca, ena rastejo lepo ravno po koncu, druga so pa krivenčasta. Dokler je drevo mlado, se dá še tudi kaj zravhati; če pa krivenča ostari, se ne dá ž njo nič več narediti — krivenča ostane. Taka je z otroci! Otrok sam še nima trdne volje; on misli tako kakor starši mislijo in dela tako kakor starši hočejo. To je za otroka čisto prav, če so starši pametni in dobri.

Pa otroku so gotove lastnosti že prirojene, nekaj se jih navzame od staršev, in te lastnosti se tekom let bolj in bolj v človeka uţivijo!

Te lastnosti so morda lepe, potem pravimo: To je lep značaj! Recimo, če je kdo usmiljen, odkritosrčen, pravičen, postreţljiv, miren. Kdo drugi ima grde lastnosti: je lakomen, trdosrčen, jezovit, sovraţen, goljufiv, nesramen, brezboţen itd. To je grd značaj.

Te lastnosti — dobre ali slabe — tako pridejo v navado, da se človek večkrat, skoro povsod in navadno po njih ravna. Ako rečemo o kom: To je značajan, moţat človek, si vedno mislimo o njem, da ima stalne, lepe lastnosti!

Nekateri ljudje pa nimajo nobenega značaja. Pri njih ni nič gotovega, na nje se ne moremo veliko zanesti, pri vsakem govorijo drugače in tudi njih dejanja so danes taka, jutri čisto drugačna. Takih ljudi ne cenimo veliko.

Kdor hoče značajan postati, mora imeti trdno, odločno voljo, pa tudi pamet bistro, da zna preudariti, kaj je prav, in kako mora ravnati.

So pa nekateri, ki silno držé na svojo besedo; če kaj rečejo, tudi mož beseda ostanejo. To je gotovo lepo. Pa so tudi taki, ki na moštvo zelo držijo, pa le takrat, kadar je njim v korist — če je pa njim le v majhno škodo, so stokrat pripravljeni snesti besedo.

Zopet drugi so trmasti in svojeglavni čez mero. Če se za kaj odločijo, mislijo, da to morajo dognati, in če je še tako neumno. Taka svojeglavnost ni nobena močatost.¹⁾ Ljudje, ki imajo malo soli v glavi, so radi trmasti. Svojeglavnost je tudi huda razvada pri otrocih; svojeglav otrok ne sme nikoli zmagati, tako malo, kakor konj, ki noče peljati.

Že iz tega, kar smo dosedaj povedali o značajnosti in močatosti, lahko posnamete, da morajo starši skrbeti, da se otroci navzamejo stalnih, gotovih pravil, po katerih se bodo ravnali v življenju. Majhno drevesce potrebuje kola, veliko ne; ko drevesce odraste, postane samo tako močno, da se ne dá brž zlomiti, ne izdreti, ne podreti... to je podoba odraslega mladeniča, odraslega dekleta, ki znata sama pravo zadeti tudi takrat, ko ni očeta in mater zraven, tudi takrat, ko drugi ljudje kaj hudega, kaj grešnega od nju zahtevajo.

Vprašam: Ali ni to lepo, ali ni to častno, če mladenič prav modro, možato govori, ali če se mlada dekle prav pametno vede?

2. Kaj je katoliški značaj? Drugo vprašanje pride sedaj: Kakšnih lastnosti moramo mladino učiti? Odgovor je lahek: Tistih, katerih zahteva od nas sv. vera... „Poč Gospodova je moč pobožnemu... Pravični nikdar ne omahne...“ (Preg. 10, 29, 30.) — Kako lepo nam pokaže sv. pismo s temi kratkimi besedami ključ do katoliške značajnosti.

Temelj krščanski srčnosti mora podati tisto vprašanje: Čemu je Bog ustvaril človeka — — Da Bogu služim, da v nebesa pridem! In kaj moram storiti?

¹⁾ Eigensinn ist die Energie der Dummheit. Pesch S. J.

Izpolnovati zapovedi božje, poslušati nauke Kristusove, ljubiti in ubogati svojo mater katoliško Cerkev, to je pot, ki vodi k Bogu, te poti se mora držati vsakdo stanovitno — „le tisti, ki bo do konca stanoviten ostal, bo zveličan.“

Katoliški značaj imeti se pravi ravno toliko kakor krščansko pravičen biti. To se pravi z drugo besedo: V krščanskih čednostih se moramo vaditi, bati se greha, vojskovati se zoper izkušnjave, da Bogu zvesti ostanemo. „Haec est voluntas Dei, sanctificatio vestra.“

Katoliški značaj imeti se pravi: Tudi med svetom trdno stati in Boga in duše ne pozabiti. — Katoliški značaj imeti se pravi: verovati, da je sveta Cerkev od Kristusa ustanovljena, in da jo moramo poslušati. — Katoliški značaj imeti se pravi: sv. Očeta papeža in druge cerkvene predstojnike spoštovati, ljubiti in zanje moliti. — Katoliški značaj imeti se pravi: Sv. Cerkve se ne sramovati. — Katoliški značaj imeti se pravi: ne podpirati in držati s sovražniki sv. Cerkve. — Katoliški značaj imeti se pravi: poste držati, k sv. maši hoditi, sv. zakramente prejemati, tako kakor ukazuje sv. Cerkev.

Prelep zgled katoliške zavesti je zapustil Daniel O. Conell, sloveč irski domoljub. Svoj testament je naredil takole: Svoje telo izročim domovini, moje srce pošljite v Rim, svojo dušo izročam Bogu.

3. Ali je nam katoliških značajev potreba?

a) Potreba za vsakega posameznika: „O, da bi bil mrzel ali gorak; ker si pa mlačen, te bom pljunil iz svojih ust.“ Ljubi Gospoda svojega Boga iz... Mlačnost je najhujša dušna bolezen med nami. Njej se pridružuje nestanovitnost, ki nastane radi notranjih izkušenj (izkušnje nečistosti, lakomnost, nezmernost), radi zunanjih priložnosti (dekleta v mestih, v Ameriki; mladeniči, vajenci, vojaki; možje po gostilnah). Greha na svetu je veliko. Kako se bojimo kuge... zoper dušno kugo naj ne storimo ničesar?

Materi! Ako gledate te razne nevarnosti, ki čakajo tudi vaše otroke, ali se ne boste vprašale, kaj storiti, da zagotovite otrokom vero, milost božjo, večno zveličanje?

b) Katoliških značajev je potreba v javnem življenju. Eden zaveden, vnet katoličan odtehta 100 mlačnih... Brez poguma ni zmage. Kako malo se poda kristjanu strahopetljivost pred ljudmi... Zakaj smo tolikokrat nasprotnikom v

zasmeh? Ker ne spolnujemo natančno svojih verskih dolžnosti, ker smo premlačni, prezaspani. „Nebeško kraljestvo silo trpi, in le silni ga bodo potegnili nase.“

Kako so sovražniki sv. vere edini, dosledni, vztrajni. Katoliki pa se skrivamo v kot. Ni zadosti, da samo v srcu verujemo, pravi katekizem, ampak vero moramo tudi pred svetom pričati.

Mi potrebujemo mož, ki se tudi na visokih mestih ne sramujejo križa. Kdo nam bo dal pobožnih, gorečih duhovnikov? Kdo dobrih učiteljev? Kdo vernih uradnikov? Kdo krščanskih odbornikov in županov? Kdo katoliških poslancev? — Ali jih nam bodo morda šole vzgojile? O ne! Ako nam jih ne bodo odločne matere vzgojile, pobožne matere izmolile, takih mož ne bomo nikdar imeli! Mati sovražna sv. Cerkvi, mati zaničevalka sv. vere, bo nam dala le preganjalcev in zatiralcev, ne pa katoliških mož.

4. Kako je mogoče vzgojiti katoliške značaje?

Razume se, da je to težka naloga. Navadno se za vzgojo značaja skrbi jako malo ali nič: Otrok odrasča kakor ravno je. Vse odločuje njegova narava. Eden je prav nagle jeze; drug je len; tretji je morda po naravi milega, blagega srca... Razne napake se pa z modrim ravnanjem dajo odpraviti, ali pa tudi vcepiti slabe, grešne razvade. Sv. Frančišek Saleški je bil zelo razburljiv; po mnogem premagovanju je postal tako krotak, da so občudovali njegovo milobo. — Na razvoj značaja vpliva posebno družčina, v kateri se mladenič in deklica nahajata, tudi druge okoliščine: Bolezen, zdravje, pomanjkanje itd.

Nekaka pot do značajnosti in močatosti bi bilo naslednje postopanje:

1. Otroku je treba dati strah že v mladosti, da se navadi na red in pokorščino. Ob svojem času mora vstati, priti iz šole in cerkve domov, primerno se mora vesti pri jedi; v šoli mora natančno izpolniti svojo dolžnosti; učitelje, duhovne, stare ljudi mora spoštovati in se dostojno proti njim obnašati. Pri vsakem delu se mora zahtevati vestnost, natančnost. Treba je izkušati zbuditi v otroku veselje do dela — če se česar loti, mora tudi dognati. Jezikanja se ne sme trpeti. Otrok mora znati že marsikaj molče pretrpeti. Ako se je tako njegova volja krotila po družih, bo znal pozneje tudi sam sebe premagovati in krotiti.

2. Največja ovira vsakemu redu in vsakemu značaju je počutnost. Ako se navadi otrok delati le to, kar se mu ljubi,

kar ima rad, bo vedno mehkužnejš... Brez zatajevanja se nikoli posebnega ne doseže.

3. Tretji vzgojni pripomoček je *navada*. Ako hoče kdo črevljar postati, se uči tri leta, potem je še za pomočnika, in gre še v tujino k drugim mojstrom — potem šele postane sam mojster. In v čednostih naj bo kdo brž mojster! Kar se otrok navadi, to drži...

4. Pozabiti se ne sme, da je človeku milost božja potrebna. To prejemamo po molitvi, po sv. maši, po sv. zakramentih... Najboljši pripomoček, da brzdamo svoje strasti, in se vadimo v čednostih — je *dobra spoved*; dar stanovitnosti se nam v obilni meri nakloni pri angelski mizi. Na može v političnem življenju se smemo le tiste zanesti, ki ne opuščajo svetega obhajila. *Gratia finalis*. „Čujte in molite, da ne padete v izkušnjo.“ Prihod sv. Duha na binkoštni praznik. Apostoli, mučenci — to so bili značaji!

5. *Dober zgled*. Besede mičejo, zgledi vlečejo.

1. Predvsem *materin zgled*. Mati odločna v svojem poklicu bo vzgojila tudi odločne može. Mulierem fortem quis inveniet? Take matere so: *a*) Prave junakinje v čistosti in zakonski zvestobi (sv. Suzana); *b*) prave junakinje v veri (Makabejska mati, sv. Felicita); ¹⁾ *c*) prave junakinje v trpljenju (sv. Elizabeta); *d*) prave junakinje v ljubezni do otrok (sv. Monika); *e*) prave junakinje v prenašanju zakonskih križev (žena marsikaterega pijanca). Kako iznajdljiva, globoka, vztrajna je materinska ljubezen! Mehke matere — mehkužni otroci!

2. Najpopolnejši zgled — je presveto Srce Jezusovo! (Litanijske.) Če bi svoja srca uravnavali boljše po tem božjem Srcu, ne bi videli med seboj toliko nezanesljivih ljudi, in tako odurnih značaje!

Sklep. Junakinja — žalostna Mati božja pod križem... Amen.

J. Mikš.

¹⁾ Znan je dogodek, kako so junaške Blejke branile blejsko cerkev na otoku, ko so jo hoteli Francozi oropati.

Duhovne vaje za Marijino družbo.¹⁾

6. Kristus v puščavi nas uči moliti.

Preden je začel Jezus ljudem oznanjati večne resnice kot 30leten mož, se je dal krstiti Janezu Krstniku. Potem pa je šel po nagibu Sv. Duha v puščavo, kjer se je 40 dni in 40 noči postil in molil. Preden je še sploh odprl svoja sveta usta in začel učiti svoje nebeške resnice, že nas uči molitve! Ali ni to pomenljivo? In o molitvi bomo sedaj premišljevali.

Za bogoljubno in zvesto življenje ni namreč dosti, da nas resnice sv. vere samo nagibajo k dobremu in odvrtačejo od hudega, ne, marveč moramo imeti tudi moč, da res to storimo, kar nas uči vera. To milost dobivamo po molitvi. Zato brez molitve ni mogoče čednostno živeti in srečno umreti. Sv. duhovne vaje bi bile nepopolne, ko bi vsaj kaj malega ne slišali o molitvi.

Zamislimo se v tisti pusti kraj, kjer je Jezus bival toliko časa. Samo skalovje in pečevje, le tupatam kak osat ali kako trnje, nikjer pa nobenega človeka. Jezusa vidimo moliti. Kleči na trdih tleh, oči in roke ima povzdignjene proti nebu, ves zamaknjen in zatopljen je v molitev, nebeški sijaj mu žari z obraza.

Gane nas ta pogled, in nehoté prosimo kakor apostoli: „Gospod, uči nas moliti!“

Premislimo najprej, zakaj naš Odrešenik pripisuje molitvi toliko v a ž n o s t.

Marija je molila, ko je prišel angel Gabriel k nji; med molitvijo je Beseda meso postala. Med slovesnimi molitvami se je potem Odrešenik rodil, saj so peli angeli: „Slava Bogu na višavi!“ Molil in delal je potem v skriti hišici v Nazaretu, dokler ni imel očitno nastopiti.

Sedaj ima pa pričeti novo delo, in posveti ga s skoro nepretrgano 40dnevno molitvijo. Ali ni že ta zgled Odrešenikov dosti, da se razvname naše srce v ljubezni do molitve? Bomo li mogli biti pravi Jezusovi učenci in njegovi resnični posnemavci, ako ne bomo visoko čislali molitve in radi molili?

Pa zakaj ceni Kristus molitev tako visoko? Jezus Kristus hoče kot Sin človekov in kot včlovečeni Bog, kot eden izmed nas, storiti Bogu na najpopolnejši način vse to, kar smo mu

¹⁾ Cfr. „Duhovni Pastir“ l. 1907, str. 654.

dolžni storiti mi: v vsem hoče nas kot Odrešenik nadomestovati. Kakor bo mesto nas trpel, tako tudi moli mesto nas. Gospod Bog namreč od nas zahteva, da ga molimo in častimo, slavimo in poveljučujemo, da se mu zahvalujemo za izkazane dobrote, pa ponižno priznavamo naredbe njegove volje. Vse to pa se najpopolnejše zgodi z molitvijo. In kot zastopnik in zadostujoči namestnik vsega človeštva je zato moral moliti tudi Jezus. Zato pa Jezus tudi res moli, in sicer na najpopolnejši način, moli neprestano, z vsakim dihom svojih ust, z vsakim utripom svojega srca. Tako je mogel reči koncem življenja po pravici: „Oče, poveličal sem te na zemlji.“

Ta zgled Jezusov nas torej uči, da je molitev potrebna vsem ljudem, ako se hočejo izveličati. Kakor naše telo diha in si tako ohranjuje življenje, tako pa mora moliti naša duša, da more živeti v Bogu. Kdor torej nikdar ne moli, zanemarija strogo in veliko dolžnost, se odpove Bogu, in ker ga noče častiti, se pridruži onim angelom, ki niso hoteli Boga počastiti, pa jih je zato pahnil v pekel. Kdor ne moli, živi in dela, kakor bi ne bilo Boga ter ga s tem zaničuje, ker se ga nikdar ne spomni. Molitev je torej najsvetejša in prva dolžnost človekova, lahko rečemo, dolžnost in naloga in poklic našega življenja kot človeka.

Moliti moramo dalje za to, da ostanemo z Bogom neprestano v nadnaravni zvezi. V tem smislu molitev Odrešeniku kajpada ni bila potrebna, saj ste bili božja in človeška narava najtesneje združeni v eni osebi. Drugače pa je pri nas, mi moramo moliti, da se ne odtujimo Bogu in Bog nam. Molitev nas mora pripeljati k Bogu, ako smo se od njega ločili s smrtnim grehom; in če smo zadobili odpuščanje grehov, moramo to obnovljeno vez med Bogom in med nami vzdržati s pridno molitvijo. Ako ne molimo, padamo z višine, na katero nas je postavila milost božja, in se vedno bolj oddaljujemo od Boga. Kajti naša poizvirnem grehu popačena narava, nebrzdane strasti, ki v nas vladajo, posvetne in pozemske stvari, ki nas obdajajo in mikajo — vse to nas vleče nizdoli in hoče naše srce odvrniti od Boga. Le vztrajna molitev nas spetinspet dviguje k Bogu. Ako kdo neha moliti, pogreza se bolj in bolj globoko. — Kdor rad in mnogo moli in tako občuje z Bogom, navzame se tudi božjega življenja, to se pravi, človeške in zemske stvari presoja po božji volji, dela in ravna po božjih nagibih.

Molitev je potrebna, da utolažimo jezo božjo zaradi svojih napak in si nazaj pridobimo njegovo ljubezen. Seveda Zveličar molitve ni potreboval v tem smislu. Saj je bila v njem vsa svetost. Pač pa je na ta način molil za nas in mesto nas ter tako vzdrževal jezo in kaznujočo roko božjo, kakor kdaj Mozes, ki je pri Bogu prosil odpuščenja za grešno izraelsko ljudstvo. Tako je Jezus molil na križu: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.“ Seveda pa mi take molitve potrebujemo prav močno, ker smo grešniki. Če hočejo grešniki vkljub grehom najti pri Bogu usmiljenje in milost, morajo moliti. Srce, obteženo z grehi, si daje odduška na dva načina: ali prosi skesanega srca s cestni-narjem: „O Bog, bodi milostljiv meni ubogemu grešniku,“ ali pa divja v obupnih besedah in groznih kletvah. Na eden ali drug način si hoče grešnik olajšati srce. Zato nas pa Jezus s svojim zgledom tako vabi k molitvi, da bi se kot grešniki ne pogubili, ampak izveličali.

Moliti moramo pa tudi zato, da dobimo vseh onih potrebnih milosti, da vztrajamo in obstanemo v izkušnjah, da zvesto izpolnujemo vse svoje dolžnosti, da se uspešno trudimo za čednost in svetost, z eno besedo: da Bogu dopadljivo živimo in srečno umrjemo. Tudi v tem oziru Kristus molitev ni bila potrebna, saj je on začetnik in nosivec vseh milosti, ker on jih je zaslužil s svojim trpljenjem in svojo smrtjo. On jih deli po Sv. Duhu, in kot Sodnik nas bo enkrat sodil, ali smo posamezne milosti rabili prav ali ne. Jezusu ni bilo treba prositi pomoči, da je mogel vršiti svoje delo, a mi, predragi, pa brez pomoči odzgoraj ne moremo ničesar. Niti najmanjše stvarice ne moremo storiti za Boga brez milosti božje. Brez nje se ne moremo vzdržati v dobrem niti en dan ne. Ako ni Gospod z nami, prazno je vse naše delo, brez blagoslova vsi naši trudi. In kaj naj storimo, da si zagotovimo to vedno pomoč odzgoraj? Gospod pravi: „Prositate in boste prejeli...“ In ta svoj opomin potrdi z zgledom in moli, četudi mu ni treba.

Jezusova ljubezen do molitve naj tudi nas navduši za molitev, da s tem orožjem, ki ga vzamemo v roko vsak dan, storimo silo Gospodu Bogu in ga silimo k darežljivosti, da s tem ključem vsak dan odpiramo zakladnico usmiljenja božjega. Pred svojim delom moli Zveličar 40 dni: s tem nas uči, kako naj tudi mi vsako svoje delo posvetimo z molitvijo in si zagotovimo pomoč božjo.

Glejte, predragi, tako važna ter tako potrebna je molitev. To je pač najlažji pripomoček k svetosti, in zastoj se bomo trudili za vsako čednost, ako ne bomo molili.

Da pa bo naša molitev prijetna in močna pred Bogom, premislimo nekoliko še, kakšna bodi naša molitev. Nekaterim ljudem je molitev še posebna dolžnost, tako moramo mi mašniki redno in vestno opravljati svoj brevir. Temu podobno morate tudi ve, kongreganistinja, vestno in natanko opravljati molitve, ki vam jih nalagajo vaša pravila. Ta vaša vsakdanja molitev bodi skupna duhovna vez, ki veže vse ude med seboj in potem z Bogom. Kakor hitro začne kongreganistinja opuščati svoje družbene molitve, se ne počuti pri nas nič več domača, vsaka stvar, ki se tiče kongregacije, ji je pretežka, in tako polagoma omrzne. Torej, kongreganistinja: opravljajte svoje družbene molitve vestno in natanko. Velja to tudi drugim vernikom, ako so v kaki bratovščini ali drugačni cerkveni družbi: ni greh, ako teh molitev ne opravite, pač pa velika zanikernost, ki se prej ali slej maščuje v duhovnem življenju.

Bodite pa, predragi, vsi zvesti in natančni v tistih molitvah, ki se spodobijo vsakemu kristjanu, to so: večerna in jutranja molitev, molitev pred delom in po delu, pred jedjo in po jedi ter angelsko češčenje. Tako vam je določen dnevni red: molitve in dela, dela in molitve. Vaše delo bo oslajšano z molitvijo, v molitvi pa se boste oddahnili od dela. In resnično pobožen človek komaj čaka, da preneha delo ter spet dvigne svojega duha od te vsakdanjosti k Gospodu Bogu. Zato pa nujno priporočam še tretji način molitve, da namreč s kratkimi molitvicami in vzdihi prepletamo delo celega dneva. Za take kratke vzdihe ni treba ne dosti časa ne truda, treba je le, da se zberemo, kratko mislimo na Boga in ga počastimo. Tak način molitve je vsega priporočila vreden zlasti v hudih izkušnjah, v kakih bridkosti, pri težavnih delih, ki nas stanejo dokaj truda in mnogo premagovanja: vse trpko in bridko nam je potem mnogo lažje, pa tudi mnogo bolj zaslužno pred Bogom.

Sami spoznate, da molitev ni tako težka stvar, kakor se komu zdi: treba imeti le pravo ljubezen do Boga, potem malo resne volje premagovati svojo lahkomiselnost in raztresenost ter resno skrb za svojo dušo: pa gre. — Eno le bi omenil, kar nas žal le prerado odvraca od molitve: to, da nismo takoj uslišani. Že marsikdo je opustil molitev: češ, saj nič ne pomaga. Predragi,

ne pozabimo, da je prvi namen molitve: Boga častiti; če torej Bog ne uslišuje ali ne usliši takoj naših prošenj v dušnih in časnih rečeh, bodimo zadovoljni s tem, da smo storili svojo najsvetejšo dolžnost, namreč počastili Boga, za kar prejmemo gotovo plačilo v nebesih, drugo pa prepustimo sveti in modri volji božji, naj naredi kar hoče. Tako moliti nas je učil Jezus: „Posvečeno bodi tvoje ime. — Pridi tvoje kraljestvo. — Zgodi se tvoja volja.“ Amen.

Fr. S. Watzl.

7. Jezus bivajoč in delujoč v sv. Rešnjem Telesu.

„Tisti čas vzame Jezus seboj Petra in Jakoba in Janeza, njegovega brata, in jih pelje same na visoko goro. In se je izpremenil pred njimi, in njegov obraz se je svetil kot solnce, njegova oblačila pa so bila kot sneg. In glej, prikazala sta se jim Mozes in Elija, in sta govorila z njim. Peter pa je izpregovoril in je rekel Jezusu: „Gospod! dobro nam je tukaj biti; ako hočeš, naredimo tukaj tri šatore, tebi enega, Mozesu enega in Eliji enega.““

Sv. Peter ni postavil Gospodu šatora, pač pa je nam vsem Jezus sam postavil šator, v katerem hoče bivati med nami: to je evharistični Jezus v tabernakeljnu.

Evharistija je ne samo najmočnejši nagib k ljubezni do Jezusa, ampak obenem tudi ona moč, ki nam vžiga in neti našo ljubezen, jo vzdržuje in hrani, izpopolnuje in povišuje do večne ljubezni preko groba. To premišljevanje posvetimo evharistiji! — Dve resnici hočemo premisliti: Jezus vedno biva med nami, in Jezus vedno deluje med nami.

„Molim te ponižno — skriti Bog nebes,
Ki v podobi kruha — tajno bivaš res.
Srce svoje tebi — vdano izročim,
Ker pri mislih nate — v te se ves vtopim.“

I. Ves srečen in presenečen Jezusove prikazni je zaklical Peter na Taboru: „Gospod, tukaj nam je dobro biti!“ S tistim ponujanim šatorom ga je mislil prikleniti na zemljo, da bi vedno gledal njegovo čast in slavo ter se je veselil. A Jezus mu za sedaj odbije to prošnjo. Pač pa je pri zadnji večerji dovolil svojim apostolom in njih naslednikom, naj postavijo širom sveta 1000 in 1000 šatorov, to je tabernakeljnov, koder bo skrit v podobi kruha za vedno prebival med človeškimi otroci. Oltar vsake katoliške

cerkve je gora Tabor, kamor pride Kristus, da nam kaže bogastvo svoje ljubezni, in tabernakelj je šator, koder prebiva z vsemi zakladi svojega usmiljenja in zasluženja. Tu biva v dokaz svoje ljubezni do nas.

Iz tabernakeljna nam kliče: „Moja radost je, bivati pri človeških otrocih.“ Čudovita beseda! Zapomnimo si jo! Njegovo veselje je, bivati pri nas. In zakaj je to njegovo veselje? Mar smo mi tako ljubeznivi in prikupljivi radi svojih čednosti in lepih lastnosti, da ga vleče nevzdržna sila k nam? O predobro vemo, da na to vprašanje ne moremo reči: dá. Saj smo celo svojim bližnjim dostikrat za pokoro in nadlego radi svojih slabosti, pa bi on našel nad nami kaj prikupljivega? Tudi hvaležni mu nismo tako, da bi ga veselilo bivati med nami. A ravno tukaj v zakramentu ljubezni mora videti Gospod največ brezbriznosti in površnosti, mlačnosti in celo zaničevanja. Pa je vendar njegova slast bivati med nami! Res, sama čista, nesamopridna ljubezen je, ki ga pridržuje sredi med nami, ljubezen, ki pozablja samo sebe in misli samo le na nas. Ljubezen mu je narekovala beseda: „Jaz ostanem z vami do konca sveta“ ter „Ne zapustim vas sirot.“

Tudi, če premišljujemo, kako Jezus biva med nami v presvetem Rešnjem Telesu, moramo reči, da je Jezus sledil samo svoji ljubezni do nas, ko je postavil ta Zakrament. Recimo, da bi bil hotel prebivati samo na enem kraju zemlje in tam sprejemati človeške otroke in poslušati njih prošnje, bi bila že to dovolj velika, dovolj ponižna ljubezen do nas. In morebiti bi mu bili potem ljudje mnogo bolj hvaležni, nego so mu sedaj. Gotovo bi bili milijoni romali tja vsako leto, da z največjim spoštovanjem poljubijo oni sveti prostor, ki si ga je Gospod izvolil za bivališče, da bi tam ljubemu Jezusu potožili svoje gorje in nadloge, pa dobili nove moči in poguma za življenje.

Pa tega Gospod ni hotel, ampak hotel je več: na neštevilnih krajih širne zemlje, koderkoli so verniki in je kak mašnik, postavil je svoj skromni prestol. Kdor ga išče v ljubezni, treba mu storiti le par korakov, in najde ga.

Še več, zadovoljen je z najrevnejšim tabernakeljnom, ako mu ljudje ne morejo postaviti lepšega in boljšega. Sv. Bernard premišljuje to čudovito ponižanje Jezusovo v evharistiji in vzklika: „O Gospod, tako borno stanovanje se vendar ne spodobi za tvoje veličanstvo.“ A Jezus mu odgovarja: „Četudi se to ne spodobi mojemu veličanstvu, pa se spodobi moji ljubezni.“ In Jezus

res ne gleda, ali je tabernakelj dragocen ali preprost, snažen ali umazan, čeden ali s pajčevinami preprežen: to mu ni mar, samo da je pri nas; boli ga sicer zanemarjenost, a ostane le.

In recimo, da bi bil Jezus v presv. Rešnjem Telesu pričujoč samo eno uro na dan, ali bi ne bilo to dosti, čudovito veliko? Ne, pa noč in dan, vedno in vedno prebiva pri nas. O pač marsikatero uro je sam, čisto sam, prav v puščavi, le angeli ga molijo, ljudje pa hité mimo njega po delu, po opravkih, po grehu; mi spimo, a njegovo srce čuje nad nami.

In odložil je tu v evharistiji vse, kar bi nas moglo plašiti pred njim. Tukaj ne zremo moči in veličanstva, s katerim se nam bo prikazal sodnji dan, pred katero bodo trepetali vsi rodovi zemlje. Tukaj ni onega nebeškega blišča in sijaja, ki je tako prevzel one tri apostole na Taboru. Tukaj nas ne pogleduje z onim presunljivim pogledom in nas ne ogovarja z ono gromko besedo, s katero je podrl na gecemanskem vrtu na tla svoje sovražnike. Vse to je skrnil pod podobo kruha, da bi se ne plašili prav nič, ampak z mirnim in velikim zaupanjem prihiteli k njemu. Recite, ali ni to ljubezen, sama najčistejša ljubezen?

Zato pa se sv. Cerkev prisrčno in navdušeno veseli tega velikanskega zaklada, ki ga je zapustil njen Zveličar in Ustanovnik v tabernakelju. Koder je le bilo mogoče, je Cerkev sezidala veličastne hiše božje v bivališče evharističnemu Bogu. In kar premore zemlja dragocenosti v zlatu, srebru, dragih kamnih, marmorju in biserih in lepoti oblek in sijaju luči in vzvišenosti obredov, vse to je uporabila in uporablja Cerkev, da po skromnih močeh povračuje Jezusu njegovo ljubezen ter mu kaže svojo zahvalo in vdanost.

Ljubezen pa mora biti delavna. Poznamo pač mrtvo vero, a o mrtvi ljubezni ne moremo govoriti. Koder je ljubezen, tam je življenje in delovanje. In tako tudi deluje ljubezen Jezusova v evharistiji.

II. In kaj dela Jezus v presv. Rešnjem Telesu? Razprostira nad nami peruti svoje ljubezni in od nas odvrta kazni jeze Očetove. Tega pač nihče ne bo utajil, da dajemo Gospodu vedno in vedno povod, da je nezadovoljen z nami, in da si s svojimi grehi zaslužimo kazen božjo. Vkljub obilim dobrotam smo nasproti njemu tako trmastí in uporni, tako mrzli in mlačni, tako zanikerni in brezsrčni, da se moramo le čuditi, da nam spetinspet in še ter še daje dobrot. — In koliko grehov in hudobij nakopiči

pred božjimi očmi vsak dan celo človeštvo! Grehov, ki kar izzivajo Boga, naj zgrabi goreči meč svoje jeze in nas kaznuje! Pa zakaj se Bog Oče ne razjezi tako, kakor se je v stari zavezi, ko je pokončal vse ljudi razen osmih z vesoljnim potopom? Kdo vzdržuje to strašno roko božjo. Jezus Kristus je: le nad njim ima Oče svoje dopadenje, in le radi njegove pokorščine, ljubezni, zadoščenja, le radi njegovih presvetih ran, ki vpijejo k njemu za usmiljenje, nam prizanaša: Jezus v evharistiji nas brani jeze Očetove.

Drugo njegovo delo v tabernakelju je, da nas tolaži in nam pomaga v naših nadlogah. O kako kriči naša duša po tolažbi! In kaj bi res bili brez tolažbe? Zapadli bi obupu! Pri svetu bi iskali tolažbe zastonj, ker je dati ne zna in ne more. Prijatelji imajo pač pristrčno sočutje z nami, nam privoščijo dobro besedo, a dejansko pomagati nam ne morejo vselej.

A tu je preskrbel usmiljeni Zveličar. On, ki so mu na razpolago vsi zakladi nebes in zemlje, on je postavil prestol milosti in usmiljenja med nami in nam kliče: „Pridite k meni vsi...“ S toliko ljubeznijo je na zemlji vidno bivajoč sprejemal betežne vseh vrst, da, nadloga in bolest ljudi ga je često ganila do solz. Ta njegova milosrčna ljubezen pa ni prav nič pojenjala, ampak je še vedno enako pripravljena pomagati vsem, ki pridejo k njemu v živi veri in velikem zaupanju. Tolažbe najde gotovo vsakdo; mnogim je tudi že odvzel njih križ, ali pa jim okrepil ramena, da ga nosijo veselo in zanj prejmejo nevenljivo krono.

Jezus deluje v tabernakelju dalje s tem, da združuje naše rane in borne molitve s svojo močno, neskončno vredno molitvijo ter jih tako stori Bogu prijetne in dopadljive. Ako molimo pred njegovimi nogami, zavije te naše, same na sebi kaj malo vredne molitve v svojo iskreno molitev, da se potem vzdiguje pred prestol božji kot prijetno dišeč žgaven dar.

Slednjič pa evharistični Jezus neprestano poizkuša naša srca vžgati z ognjem svoje božje ljubezni. Da, prave, pristrčne, iskrene ljubezni do Boga nam manjka tako silno. In vendar jo potrebujemo tako, da brez nje niti izveličani ne moremo biti. In Jezus nam kliče iz tabernakelja: „Svetujem vam, kupite pri meni zlata, ki je očiščeno v ognju.“ (Apoc. 3, 18.) Oltar je ognjišče ljubezni božje: odtod se širi plamen v srca, ta ledeno mrzla srca ljudi in jih ogreva, ako le pridejo k njemu in mu ne zapro svojega srca.

Koliko vzrokov imamo, predragi, da prihitimo večkrat tu sem in molimo Jezusa v presv. Rešnjem Telesu. Saj imamo vendar dosti

prošenj in potreb, luči in tolažbe si želimo, in tudi tako mrzlo je naše srce, tako počasno v odpuščanju in ljubezni. Vsak dan prihitimo semkaj, koder biva Gospod. Ne bojte se, ne bomo se naveličali Jezusa, ampak ko se bo enkrat vžgala naša ljubezen do njega, rastle bo boljbolj, dokler se ne bo izpremenila v večno ljubezen. Amen.

Fr. Sal. Watzl.

Pogled na slovstvo.

A.

1. *Kritična razprava o lurških dogodkih.* Tretji del. Spisal dr. Jurij Bertrin, vseučiliški profesor v Parizu. (Prosto po francoščini.) Velika osmerka. Str. 110. Cena 1'80 K. Tiskala „Katoliška tiskarna“. — Tako imamo torej Bertrinovo znamenito knjigo v lepem slovenskem prevodu celo pred seboj. Ko je pisatelj v drugem delu narisal ves modus procedendi, ki ga ima komisija, preiskujoča lurška ozdravljenja, ko je kritično vsestransko razpršil dvome, s katerimi v Lurdu nastopajo dobromisleči in verski protivniki, pokazal nam je v tretjem delu nekatera čudovita ozdravljenja. Podprl jih je s tolikimi dokazi verjetnosti, da se jim človek res več ne more odmikati. Med temi našteva Petra de Rudder, gospo Rouchel in Gabriela Gargama. Najbolj zanimivo pa je poročilo o ozdravljenih, katere omenja v svojem frivolno-naturalističnem romanu „*Lourdes*“ glasoviti Zola. Tu je pisatelj do pičice natančno zasledoval romanopisca, kaj je po resnici poročal, kaj je zavijal, katerim dogodkom se je naravnost odtegnil, kako se je dostikrat kar izmuznil, da mu ni bilo treba resnice pripoznati. Vse to je pisatelj nanizal v lepo celoto, in sicer v slogu, ki nima le tiste pripoznane francoske lahkote in prožnosti, ampak dogodki in njih kritika se navaja z uprav dramatsko živahnostjo, tako da čitatelj ne more nehati, ko se je zamislil v knjigo. Prevod se je, lahko rečemo, imenitno posrečil. To, da se je preložnik svobodno gibal, knjigi nič ne škoduje. — V sklepu pisatelj tako lepo piše: „Iz srca želim, da bi bila ta knjiga potrdila tvojo vero, poživila tvojo gorečnost. Morda pa se prištevaš nemirnim duhovom, ki jih dvom preganja ter jim greni življenje. Ako je tako, naj ti povem, da sem pogosto mislil na te, čeprav te ne poznam. Želel sem, da bi po mojem prizadevanju v tvoj razum prodrlo nekaj žarkov tiste blažene resnice, katera je solnce človeških duš...“

O, da bi pač tudi naš slovenski prevod po milosti božji dosegel prav takih uspehov!

Dr. A. Karlin.

2. *Pouk zaročencem in zakonskim.* Sestavil Janez Zabužec, župnik v Ljubljani 1907. Tiskala „Katoliška tiskarna“, založila „Katoliška bukvarna“. Str. 114 v osmerki. Cena vezani knjižici 1'40 K. — Gospod pisatelj je l. 1902. dal na svetlo knjižico „Kratek pouk o sv. zakonu“. (Gl. „Duh. Pastir“ l. 1902., str. 682), ki naj bi bila zlasti Slovencem, ki se selijo na Nemško in v Ameriko, zanesljiv kašipot v najbolj pomembnih in resnobnih trenutkih življenja. Vsled izkušenj, ki si jih je pisatelj v zadnjih letih nabral, je drugo izdajo, katero je

objavil pod novim naslovom, opremil z raznimi dostavki, ki bodo korist knjižice le povzdignili. Med temi omenjam novi rimski dekret „Ne temere“, na katerega pisatelj naslanja dotična poučevanja. Še bolj pa mi je ugajal dostavek, ki se mi zdi v taki knjižici nujno potreben, namreč o tem, kdaj, kako in po kom naj izve otrok o sestavi in delovanju človeškega telesa in o nekaterih naravnih telesnih pojavih. To kočljivo stvarino je gospod pisatelj tako obravnaval, da bodeta vsak oče in vsaka mati vedela, kaj jima je storiti ob svojem času, da otrok ne bode pohujšan po drugih in da si ne bo brez potrebe delal težke vesti. Kakor rečeno, to poglavje je tako obdelano, da označi vse, kar je potrebno, in sicer v obliki, ki ne bode nikomur v izpotiko. Zato le želimo, da bi knjiga res prišla v roke zaročencem in zakonskim. Oboji jo bodo s pridom brali. Ženinom in nevestam, pa ženam pri četrletnih shodih se bode knjiga lahko priporočala. Na tej podlagi se bodo sestavili tudi koristni stanovski govori. Naj bi romala knjižica v vsako slovensko hišo, da bode povsodi učila, kako se pripraviti za resnobni zakonski stan, kako izpolnjevati njega težke dolžnosti.

Dr. A. K.

3. *Knjige Družbe sv. Mohorja*. (Nadaljevanje.) 4. *Slovenske večernice*, 59. zvezek. — Prav živahno, večinoma pristno ljudsko življenje pôlje letos po tej knjigi. I. M. Dovičemu: „Kovač in njegov sin“ je zaznati takoj na prvih straneh, da ju je poslal v svet zrel pisatelj. Kakó so ljubki že ti prirodni opisi, četudi ozkookvirjeni: kakó šegavi in krepki ti razgovori, dobroprimerjeni narodni običaji; kakó skrbno izvedene karakterizacije! Po nedodki se zdi, da je pisatelj še malo preveč zašel v podrobnosti, posebno pri opisovanju rodbinskih odnošajev. Morda bi bilo tudi ljubši tuintam komu iz naših vrst, ko bi bilo v povesti manj gostiln in — zoper ples vsaj mimogrede kaka beseda. — F. Troštova sličica „Dovrha“ se prav prijetno čita in ima dobro jedro. — J. Pangračeva povestica: Dajte mu nazaj, kar je njegovega — je psihološko pravilno zamišljena in lepo zaokroženo izvedena; le v podrobnostih kar preveč razblinjena. Ta pomanjkljivost se kaže več ali manj v vseh Pangračevih povestih; dasi moramo priznati, da jim daje prav ta gostobesednost neki poseben kolorit. Toda naš narodni tip to ni — vsaj med možaki ne. — Kmpoljski priobčuje pedagoško razpravo: Starši, vadite otroke ubogljivosti! Poljudno in precej vsestransko razpravlja o tem, kakó deci zapovedovati in prepovedovati, pa kakó jo bodriti s priznavanjem in krotiti s kaznimi. Izraz „plačilo“ se nam — dasi vdomačen — v vzgojevanju ne zdi prav primeren. — Istega pisatelja je v „Večernicah“ še smešna dogodka „Kakó je Jaka kupoval kože“ in prav hvalevredno razjasnilo novega šolskega in učnega reda. — Semintam je raztresenih po „Večernicah“ tudi nekaj pesmic. Zanimive so med njimi Neubauerjeve: Iz potujčenega Srema.

Vc.

4. *Nemško-slovenski slovar in Slovensko-nemški slovar*. Sestavil France Kramarič. Wien und Leipzig, A. Hartlebens Verlag. 8° vez. Cena vsakega dela 2 K 20 h.

Za slovnico slovenskega jezika, ki je doživela že tri izdaje, sta pravkar izšla v isti, namreč Hartlebenovi založbi, omenjena besednjaka, ki naj ustrežata vsakdanjim, praktičnim zahtevam in služita kot pomožni knjigi ne le onim, ki se učijo slovenščine, ampak predvsem tistim, ki pridejo vsled svojih razmer v dotiko s Slovenci.

Vsak del ima na 187. straneh krog 20.000 pregledno razvrščenih besedi in dodatke osebnih in krajevnih, zemljepisnih imen, v kolikor so različna v obeh jezikih. Nemško-slovenski del je prav priročen in porabljiv, prav tako tudi slovensko-nemški, samo da ima poslednji precej neslovenskih, t. j. hrvaških besedi. Kt.

B.

1. *Biblia sacra Vulgatae editionis. — Die heilige Schrift des Alten und Neuen Testaments. Mit dem Urtexte der Vulgata. Übersetzt und mit erklärenden Anmerkungen versehen von Augustin Arndt S. J. Vierte, vermehrte Auflage. 1907. Regensburg etc. Friedrich Pustet. 3 Bd. Cena broš. M. 16, trdo vez. M. 22.*

Svoj čas dobra Alliolijeva razlaga svetega pisma je za naše čase večinoma zastarela; zlasti zgodovinski in eksegetični podatki niso več odgovarjali novejšim znanstvenim rezultatom. Zato je učeni jezuit Aug. Arndt z dovoljenjem svete stolice znova priredil Alliolijevo izdajo svetega pisma ter jo tako temeljito predelal v bistvu in prenovil v nemških izrazih, da je pričujoče delo popolnoma novo in samostojno.

Uvodoma ima prvi zvezek odlok tridentinskega koncila o kanoničnih knjigah in Hieronimova pisma, nadalje kratko in jedrnatno razpravo o inspiraciji in njenem razmerju do zgodovine in prirodozlovja, o zbirki svetopisemskih knjig in njihovem prvotnem tekstu ter prevodih, končno pa glavna hermenevtična načela.

Prevod svetega pisma je prirejen zvesto po vulgati; vendar se prevajatelj pogosto ozira na hebrejski, oziroma grški pratekst, zlasti tam, kjer vulgata ne soglaša z njim; razlike pa navaja vedno v opombah. — Razlaga posameznih mest se dosledno naslanja na svete očete in na priznane katoliške komentatorje, tako da je celotno delo vsestransko sposobno, da podaja čist in neskaljen vir pisane božje besede. K.

2. *Biblische Volksbücher. Ausgewählte Teile des alten Testaments. Übersetzt und kurz erklärt von Dr. Karl A. Leimbach, Professor. Fulda 1907.*

Erstes Heft: „Das Buch des Propheten Isaias“: Kap. 1–12. 80. 100 str. Cena K 0 96.

Zweites Heft: „Das Buch des Propheten Isaias“: Kap. 40–60. 80. 146 str. Cena K 1 44.

Drittes Heft: „Die Weissagungen des Osee, Amos und Michäas“. 80. 157 str. Cena K 1 44.

Jako srečna je misel popularizovati posamezne dele starega zakona, zlasti sedaj, ko se tako pogosto piše in razpravlja ravno o starem zakonu.

Dr. Leimbach, profesor stare zaveze v semenišču v Fuldi, je namenil svojo zbirko izobraženim lajnikom, katerim je večinoma docela neznano, kakšni slovstveni biseri so skriti v knjigi vseh knjig, duhovnikom, katerim je božja beseda vir in zgled, kako naj podučé sebe in druge, in pa bogoslovcem.

V prvem zvezku pisatelj na kratko opisuje stališče in nalogo prerokov, določí čas Izajevih prerokb in omenja najvažnejše slovstvo (str. 1–16). Prerokbe so dobro prevedene, in sicer ne iz vulgate, ampak iz prvotnega teksta, iz

hebrejščine, katere besedilo tuintam nekoliko preminja radi večje jasnosti. Posebno lepo se je eksegetu posrečil dokaz, da je Emanuel Mesija in nihče drugi, da namreč mesto 7, 14 osvetljujejo in brezdomno pojasnjujejo 8, 8 - 10; 9, 5, 6 (Vulg. 6, 7) in pogl. 11.

Pisatelj z vnemo zastopa načela katoliške eksegeze in vseskozi upošteva pravi napredek v svetopisemski razlagi.

V uvodu drugega zvezka pisatelj v kratki, poljudni in razumljivi obliki načelno razpravlja o treh glavnih naziranjih glede postanka zadnjih 26 poglavij. Iz dobrih razlogov, pravi pisatelj, nam je Izaija avtor omenjenih poglavij; sicer je to vprašanje bolj literarno - kritičnega pomena in iz dogmatiškega stališča vseeno, kdo da je avtor, samo da se priznava, da so poglavja navdihnjena in da res prorokujejo osvoboditev iz babilonske sužnosti in govoré o Mesiju in njegovem delovanju.

Delo je sad temeljitega znanstvenega študija, kar se zlasti kaže pri izvrstni razlagi važnega vprašanja o znamenitih štirih ebedjahvejevih pesmih (42, 1-7; 49, 1-19; 50, 4-10; 52, 13-53, 12).

Tretji zvezek ne zaostaja za prvima dvema. V uvodu je opisano natančno zgodovinsko ozadje, v katerem so delovali Ozej, Amos in Mihej — majhni preroki po obsegu spisov, a veliki po vsebini. Škoda, da ni pisatelj nekaj izpregovoril tudi o slovstvenem in dogmatičnem pomenu malih prerokov — morebiti pa to napravi v četrtem zvezku, v katerem namerava obravnati ostale male preroke.

K.

3. *Das Gesetz der zwei Tafeln*. Predigten über die zehn Gebote Gottes. Von Franz Stingeder. Linz 1907. Verlagsbuchhandlung des kath. Pressver. Cena K 2-20.

To je nova zbirka pridig, navezanih na evangelij raznih nedelj.

O posameznih božjih zapovedih je po več govorov, in sicer: o prvi zapovedi osem, o drugi dva, o tretji trije, o četrti šest, o peti štirje, o šesti trije, o naslednjih zapovedih po eden. Zlasti lepi so govori o četrti božji zapovedi. Biser cele zbirke pa je 12. govor o blagoslovu za posvečevanje Gospodovih dni in o prokletstvu za njihovo onečestvevanje, ter o pomenu nedelj in praznikov v verskosocialnem pogledu.

Opozoriti hočemo na nekaj stvarnih napak v govorih. V 5. pridigi obravnava greh o skušanju božjem in govori na str. 36 o ljudeh, ki žive v takoprijetnih gmotnih razmerah, da jim ni treba niti z mazincem ganiti pri delu za živež. Nerazumljivo nam je, kako je mogel pisatelj to obliko življenja vzeti kot vzgled skušanja božjega: lenoba je pač posledica tako brezskrbnega življenja, ne pa skušanje božje. Še manj se pravi Boga skušati, ako služabnik ali služabnica brez pravega vzroka odpovešta službo.

Škoda, da v 11. pridigi pisatelj namesto zgledov brez dne in prič ni navedel konkretnih slučajev v svrhu ožigovanja egoizma, ki je dostikrat vzrok skrunjenja Gospodovih dni.

To so malenkostne hibe, delo je sicer priporočila vredno. P. J. K.